Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 969 ՈՒՐԲԱԹ 27 ՄԱՐՏ 1887 8 (Ն. Տ.) ԱՊՐԻԼ 1887 14 ՐԷՃԷՊ 1304

20 ՓԱՐԱ (Ծ'ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

...ՄԱՆ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան
غلطه‌ده نورادونكيان خاننده آرهولق
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (Ծ'ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար. Տարեկան կանխիկ արծաթ	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » եւ օտարական Թղթատարով տարեկան » »	240
Գաւառաց համար եւ օտարական Թղթատարով վեցամսեայ » »	120
Օտար երկիրներ, տարեկան Ֆրանք	56
» » վեցամսեայ »	28

Գրութիւն ղրկուած լրագրոյ հանրու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութիւն ասոնց ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չ'տրուիր.

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 27 ՄԱՐՏ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(ԱՊՐԻԼ 1 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 5 ԱՊՐԻԼ.)

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՔ

Բեդերսպուրկ, 3 ապրիլ. Պ. Կաթկով չորեքշաբթի ճաշեց կայսերական Պալատն. Իւր լրագրով պիտի հրատարակէ եղեր յայտարարութիւն մը, որ գոհացում պիտի տայ Պ. Կիրսի, և յապագային աւելի զգուշաւոր ընթացք մը պիտի բռնէ եղեր. Կ'ըսուի թէ Զարն ըսեր է Պ. Կաթկովի նկատմամբ. «Չեմ կրնար դատապարտել զԿաթկով. զի հայրենասէր մ'է, և արդէն հիմնապէս խրատունք ունի.» Թէև Պ. Կիրսի հրաժարականը չընդունուեցաւ, բայց իւր դիրք շատ խախտած է. (Երեկի Հեռագիրն, ընդհակառակն, Պ. Կիրսի համար նոր բարձրացում մը կը ծանուցանէ, քանի որ Լիազօր Նախարարապետութեան պիտի կոչուի եղեր, որ Թափուր կը մնար Կորչաքով Իշխանին մահէն ի վեր.)

—Պուքրէշ, 3. Պուլկար իշխանութիւնք դեռ ևս չկրցին հասկնալ թէ ի՛նչ նպատակ ունի խորհրդաւոր նաւն, որ կը շրջի Դանուբի վրայ, առանց մէկ կամ միւս եզրն հանդիպելու, և որ կը կարծուի թէ Ռուսիէ ելած պուլկար փախստականներ կը պարունակէ. Իսկ Հավասի Գործակալութեան Պուքրէշի Թղթակիցը կ'ըսէ թէ Նորվեկեան նաւ մ'է այս, որ գինի կը պարունակէ, Սերպիա տանելու համար.

—Սոֆիա, 2. Ռուման Տոքթոր Սէվէրեանօ Ռուսճուգ կանչուեցաւ, փետր. 19ի և մարտ 3ի խռովութեանց մէջ վիրաւորեալ զինուորականաց վիճակին վրայ խորհրդակցութեան մը ներկայ գտնուելու, և ո՛չ թէ կարծեցեալ նոր դաւադրութեան մը զոհ եղած բարձրաստիճան պուլկար զինուորական մը խնամելու, ինչպէս սխալմամբ ծանուցուած էր երէկ. Ի Լոմ-Փալանքա խռովութեանց ծագման լուրն ևս անհիմն է.

—Լորտ Ռանտոլֆ Չըրչիլ ապրիլ 2ին բանախօսութիւն մ'ընելով իւր ընտրողաց առջև, ըսաւ թէ կատարելապէս կը հաւանի Լորտ Սալզպըրիի հետեւած քաղաքականութեան, ի մասին վերահաստատման բարեկարգութեան Իռլանտա. Լորտ Ռանտոլֆ համոզուած է թէ Պ. Կլատսթոն, որչափ պերճախօսութիւն ևս ցուցնէ, անկարող է Իռլանտական Ինքնօրէնութեան նոր և ընդունելի հիմնագիր մը ներկայացնել, որ խորհրդարանական վիճաբանութենէ մը յաղթական դուրս ելնէ. Պահպանողական կուսակցութիւնն 1880ին կրած պարտութենէն երեք բան սորված է. Ա. Անգլ. ժողովուրդն արտաքին խաղաղական աշխարհավարութիւն մը կ'ուզէ. ո՛չ թէ քաղաքականութիւն մը որ երկրին շահերն ոտնակոխ ընել տայ, այլ քաղաքականութիւն մը որով Անգլիա զգուշանայ պէտք չեղած տեղը միջամտելէ այնպիսի վէճերու յորս ուղղակի վտանգ մը չկայ բրիտանական շահերու. Բ. Անգլ. ժողովուրդը խնայողական վարչութիւն մը կ'ուզէ, որ զեղչէ Պետութեան ծախքերը. Գ. Քանի որ Պ. Կլատսթոն յաղթուած է ի նպաստ Իռլանտական Ինքնօրէնութեան առ ժողովուրդն ըրած կոչումէն ետքը, Լորտ Ռանտոլֆ համոզուած է աւելի քան երբեք թէ հարկ է հետևիլ իւր Տարֆորտի հիմնագրին. Լորտ Ռանտոլֆ կը յարէ թէ, իւր հրաժարումէն ի վեր, կառավարութեան արտաքին աշխարհավարութիւնը փոփոխուած է, այսինքն՝ աւելի խաղաղասէր եղած է, և հիմակ ինք համոզուած է թէ անգլ. ժողովուրդը չպիտի ուզէ պատերազմի բռնուիլ պուլկարական խնդրոյն համար. Զատագովելով Իռլանտայի համար առաջարկեալ պատժական բացառիկ օրէնքը, Լորտ Ռանտոլֆ կոչում ըրաւ անգլ. ժողովրդեան քաջասրտութեան, «զի տագնապալի վիճակ մը կ'անցունենք, և բրիտանական ցեղին ապագան արդի իռլանտական պայքարին ելքէն կախում ունի».

—Ապրիլ 2էն սկսեալ, 3,000 զօրաց միայուն յաւելումն մ'եղաւ Սըրազպուրկ քաղաքի պահապան զօրախմբին վրայ.

—Անգլ. Կառավարութիւնը Խորհրդարանին ծանոյց ապրիլ 1ին թէ կարեւորութիւն չի տար այն լրոյ թէ Աֆղանաց Էմիրը պատերազմ հրատարակած լինի Ռուսիոյ դէմ. Հնդկաստանի կառավարութիւնը չի կարծեր թէ Էմիր Ապտ-իւր-Րահման Խան Թըրքմենական գիտումներ ունենայ Ռուսիոյ դէմ.

—Ռուսիոյ Ներքին գործոց Նախարարն ոստիկանութեան տրամադրութեան ներքեւ դրաւ 2,000,000 րուպլ «քաղաքական ոճրագործական նենգին հետախուզութեանց» համար, և 100,000 րուպլ «արտաքին խուզարկութեանց» համար.

—Ժուռնալ տը Սէն-Բեդերսպուրկ, խօսելով այն զրոյցներու վրայ թէ Աֆղանաց Էմիրը կրօնային պատերազմ պիտի ձեռնարկէ Ռուսիոյ դէմ, կ'ըսէ թէ չկայ պատճառ Էմիրին այս թշնամութեան ընդդէմ Ռուսիոյ. Մնաց որ, ի Բեդերսպուրկ բանակցութիւնք պիտի վերսկսին ի մօտոյ աֆղանեան սահմանաց գծման համար, որով տեղի չկայ Էմիրին վերագրեալ պատերազմական խորհրդոց.

—Ռուման բանակէն զօրավար մը և հարիւրապետ մը Գերմանիա ղրկուեցան, ուսանելու համար պատերազմի ատեն բանակին նիւթական վարչութեան ու պարենաւորման գործնական եղանակները.

—Բեդերսպուրկէ ապրիլ 1ին կը հեռագրուի թէ Զարը, տոմսակ մը գրելով առ Պ. Կաթկով, մերժեր է Պ. Կիրսի դէմ գրած յօդուածը, բայց միանգամայն ծանուցեր է թէ Վլատիմիրի պատուանշանը կը շնորհէ Մոսքովեան Վէտոմոսթի Տնօրէնին (Կաթկովի). Զարը կը պաշտպանէ թէ՛ զՊ. Կիրս և թէ զՊ. Կաթկով.

—Ալզաս-Լօռէնի Ինքնօրէնութիւնը բոլորովին չպիտի ջնջուի, և մանաւանդ Փոխարքայութիւնը պիտի պահուի. բայց Նահանգին վարչութեան մէջ կեդրոնացական մասը շատ մը փոփոխմունք պիտի մտնեն.

—Ծանուցուեցաւ թէ Գերմանիա և Ռուսիա որոշած են չմասնակցիլ 1889ի Բարիզեան Արուեստահանդէսին. Զուիցերիա որոշում չէ տուեր տակաւին. բայց փափաք յայտներ է որ ֆրանքօ-գերման յարաբերութիւնք բարւոքին այնչափ որ Գերմանիա կարենայ մասնակցիլ այդ Արուեստահանդէսին.

—Մոսքուայէ ապրիլ 1 թուով կը հերքուի Գերմանիոյ, Աւստրիոյ և Ռուսիոյ միջեւ կայսերական Երրեակ Դաշնակցութեան նորոգման զրոյցը. «Ռուսիա հիմակ ազատ է ամեն կապանքէ». Այս իսկ էր ապաքէն Պ. Կաթկովի բաղձանքն, այսինքն՝ Զարին անձնական քաղաքականութիւնը.

—Պուլկար Կառավարութիւնն ամբողջացուց կազմակերպութիւնն հեծեալ ոստիկանաց գնդի մը, որոյ յատուկ պաշտօնը պիտի լինի պահպանել Դանուբի եզերքը.—Պուլկար ոստիկանութիւնն ի Ռուսճուգ, գերման հիւպատոսին աջակցութեամբ, գերման հպատակի մը տունէն հանեց երկու ապստամբներ, որք առաւելագոյն դերն ունեցած էին Ռուսճուգի ապստամբութեան մէջ.

—Անցեալ շաբթուն մէջ ի Բեդերսպուրկ կախաղան հանուեցան երեք ոճրագործ համալսարանականներ.

—Զարը սա պատասխանը տուաւ Բեդերսպուրկի Համալսարանին ուղերձին. «Շնորհակալ եմ Համալսարանէն, և կը յուսամ թէ զիւր անձնուիրութիւն պիտի ապացուցանէ գործքով և ո՛չ թէ լոկ թղթի վրայ, և պիտի ջանայ մոռցնել ծանր ապերախտութիւնը, զոր ուսանողաց եղեռնական մասնակցութիւնն ըրած է ամենուն վրայ. Աստուած օրհնէ Համալսարանն, և ուղիղ ճամբու մէջ առաջնորդէ զան.»

—Սպանիոյ Կառավարութիւնը կը գնէ բազմահարուածեան հրացաններ, Քանարեան կղզեաց պաշտպանութեան համար.

—Ալզասի մարմնամարզական ընկերութիւնք ջնջուեցան բոլորովին.

—Գերման Կառավարութիւնն հրամայեց որ անմիջապէս կա՛մ այրուին և կա՛մ ոստիկանութեան յանձնուին ֆրանսական եռագոյն դրօշները, զորս շատ մը Ալզաս-Լօռէնեան քաղաքային և գիւղային շրջանակներ երկիւղածութեամբ կը պահէին դեռ.

—Ապրիլ 2ին, Սպանիոյ Երեսփ. Ժողովոյ սրահին մէջ, Նիստէն առաջ, գտնուեցան ուժանակի փամփուշտներ.

—Պօմպայէ կը հեռագրուի թէ, Քօհիստանի և Խօզտանի աֆղան ցեղերը, պատասխանելով Էմիրին հաւատոյ Շրջաբերականին, ծանուցեր են թէ պատրաստ են կրօնային պատերազմին. Միւս ցեղերէն պատասխան չէ եկեր տակաւին.

—Նիւ-Եօրք Հէրալտէն կը ծանուցանէ թէ Շուչիի մէջ դրամանենգներու կարեւոր խմբակ մը երեւան ելած է. Դրամանենգներու մեծ մաս բռնուած է.

—Թիֆլիսի մէջ տարօրինակ նորութիւն մը գտած են. կանանց գլխարկներու համար էլեքտրական լոյսով զարդեր շինուած են. Մի քանի տիկիններ այդ զարդարուած գլխարկներով կը շրջին քաղաքի մէջ, և գլխարկներն այնքան լոյս կուտան որ մեծ փողոցներ կը լուսաւորին սոյն տիկնանց անցած ժամանակ.

—Ի վաղուց ռուս կառավարութիւնը դիտաւորութիւն ունի Ռուսիոյ եւ Պարսկաստանի մայրաքաղաքին միջեւ անմիջական եւ արագ հաղորդակցութիւն հաստատել, որովհետեւ Ռուսիոյ համար յոյժ շահաւէտ է այդ. Պարսկաստանի Նորընտիր ռուս դեսպան Տոլկորուկով Իշխանն, որ մօտերս ուղեւորեցաւ Թեհրան, իւր կառավարութենէն յանձնարարութիւն ընդունած է անմիջապէս բանակցութիւն մ'ընել Թէհրանի Դահլիճին հետ, Թիֆլիսէ մինչեւ Պարսկաց մայրաքաղաքը շինելի երկաթուղւոյ խնդրոյն վրայ. Բանակցութիւնն աւարտելուն պէս պիտի սկսի երկաթուղւոյն շինութիւնը. Միւս կողմէ, ինչպէս երէկ ծանուցինք, Հանրային շինութեան Նախարարութիւնն որոշած է երկաթուղւոյ գիծ մը անցունել Կովկաս լեռանց դժուարանցանելի շղթային մէջէն, և զԹիֆլիս անմիջական յարաբերութեան մէջ դնել Բեդերսպուրկի հետ. Սոյն նոր գծի շինութեամբ եւս Բեդերսպուրկ ուղղակի հաղորդակցութեան մէջ պիտի դրուի պարսկական մայրաքաղաքի հետ.

—Հռոմ, 2 ապրիլ. Կրօնային Միաբանութեանց ի Գերմանիա վերադարձին համար Վատիկանի և Պերլինի դաշնին միջեւ բանակցութիւնք վերջացած կը թուին. Համաձայնութիւն գոյացեր է սա հիման վրայ. Ոչ-քրիստոնեայ երկիրներու մէջ կրօնային ծաւալման սահմանուած Միաբանութիւնք, ինչպէս են Ճիզուիթք և Դոմինիկեանք, չպիտի կրնան վերադառնալ ի Գերմանիա. Ընդունուած Միաբանութիւնք բարեգործական և կրթական հաստատութիւններ միայն պիտի կրնան հիմնել. բայց կրօնային ծաւալում չպիտի կրնան ընել.

—Սոֆիա, 3. Դանուբի բոլոր նաւահանգստաց մէջ հնգօրեայ մաքրանոց (քարանթինա) հաստատուեցաւ՝ Աւստրիա-Հունգարիայէն եկողներու համար. Ներսոյեան սրընթաց կառախումբով եկողներն ևս պարտին սոյն մաքրանոցէ անցնիլ, որուն կեդրոնն է Ռուսճուգ.

—Նոյն Փէշթէ Բրէսէի խօսքին նայելով, Պ. Քալնոքի ըսեր է Պ. Սդոյլովի թէ Պուլկարիոյ մէջ Նոր Իշխանի ընտրութեան խնդիրը կարգադրման վիճակի մէջ չէ տակաւին, և յարմար է թէ Աղեքսանդր Իշխան, մինչեւ իսկ եթէ վերընտրուի, չպիտի կրնայ ընդունել.

—Կոմս Քալնոքի ըսաւ Պ. Սդոյլովի թէ, իւր կարծեօք, Տէրութիւնք չեն ընդդիմանար եթէ Մեծ Սոպրանյէն երկարաձգէ Խնամակալութեան պաշտօնավարութիւնը, պայմանաւ որ Խնամակալութիւնը չչեղի միջազգային դաշնագրերէն.

—Պ. Սդոյլով Պրէկովայի խնդիրը վերջնապէս կարգադրելու պաշտօն ունենալով, տեսակցեր է Վիէննայի սերպ դեսպան Պ. Պօգոսովիչ Հայ-սերպ քաղաքագէտին հետ.

—Իտալեան Կառավարութիւնը սա հրահանգները տուաւ Մասուայի նոր հրամանատար Զօր. Սալէդդայի. Սա պիտի հրաւիրէ Ճէնէ զօրավարն անմիջապէս Հալէ երթալու, և «զինուորային կարգապահական խորհրդոյ մը» ներկայանալու. Իտալեան գաղթավայրը զինուորական օրէնքի ներքեւ պիտի դրուի, և ամեն կասկածելի Եւրոպացիք, Հապէշք և բնիկք պիտի արտաքսուին. Մասուայի Թերակղզւոյն ջրոյ ճամբան, (որ ցամաքէն կուգայ,) յատուկ պաշտպանութեան պիտի ենթարկի. Ռաս-Ալուլայի հրաման պիտի ղրկուի անմիջապէս թող տալու զՊ. Սավօարու, և եթէ հապէշ Սպարապետը մերժէ, իտալեան զօրաբանակն ազդու յարձակում մը պիտի ընէ նորա վրայ. Պօգոսներուն երկիրը պիտի գրաւուի, և Հապէշաստանի հարկատու Շոայի Մենէլիք Թագաւորին հետ ուղղակի հաղորդակցութիւն պիտի հաստատուի պատուիրակութեան մը միջոցաւ.

—Հարաւային Ամերիկայի մէջ տեղաւորուած Իտալացի գաղթականաց թիւն այժմ մէկ միլիոն հոգւոյ կը հասնի, այնպէս որ Իտալացիք «ամերիկեան Իտալիա» սկսած են յորջորջել Լա Բլադա գետին պատուական հովիտն, որոյ կլիման շատ կը յարմարի Իտալացւոց.

—Թայմզ կ'իմանայ թէ Քալնոքի կոմս յայտարարեր է Պ. Սդոյլովի թէ Աւստրիա չէ փոխած իւր քաղաքականութիւն ի մասին Պուլկարիոյ, եւ չպիտի թոյլատրէ որ Պուլկարիա զինուորական գրաւման մը ենթարկի.

—Այլ և այլ աղբիւրներէ կը ծանուցուի անգլ. լրագրաց թէ այս միջոցիս երկրան շարժում մը կը տիրէ Պուլկարիոյ և Արեւ. Ռումիլիի մէջ, Աղեքսանդր Իշխանի վերահաստատման համար.

—Ճէնէ զօրավար ի Մասուա վար դրաւ Երուսաղէմի հապէշական մենաւորն, որ Հապէշաստան վերադառնալու համար Մասուայէ կ'անցնէր.

—Սոֆիայի անգլ. գործակալ Պ. Օ' Բօնոր Լոնտոն գնաց Զատկի արձակուրդն անցունելու. Աւստրական գործակալ Պ. Պուրիան ևս Վիէննա կ'երթայ.

—Պ. Կաթկովի յաղթութեան չափ չկայ. Ռուսիոյ Վեհ. Կայսրուհին Մոսքովեան Վէտոմոսթի «Հայրենասէր» Տնօրէնին նուիրեց սկանակուռ պատկեր մը, որ կը ներկայացնէ Կայսերական Գերդաստանը.

—Թայմզ Վիէննայէ կ'իմանայ թէ, Զարը մերժեր է մասնակցիլ 1889ի Բարիզեան Արուեստահանդէսին, սա բացորոշ յայտարարութեամբ թէ ռուս Կառավարութիւնը չի կրնար բնաւ հաղորդակցիլ հանդէսի մը, որոյ նպատակն է Յեղափոխութեան մը հարիւրամեակը տօնել. Ռուս վաճառականներու և այլ անհատներու եւս պիտի արգիլուի եղեր մասնակցիլ 1889ի Արուեստահանդէսին.

—Ապրիլ 1էն, ի Վիէննա աւստրօ-մաճառ պատուիրակներուն հետ երկար խորհրդակցութենէ մը ետքը, ռուման պատուիրակները շաբաթ մը ևս յետաձգեցին առեւտրական դաշնագրոյ բանակցութիւններն, որք յառաջ գացած չէին բնաւ, ինչպէս կ'երեւի սա ծանօթութենէ, զոր հաղորդած են Թայմզին Վիէննայի Թղթակցին. «Աւստրիա կ'ուզէ մեր երկիրն (զՌումանիա) ողողել իւր տարազգործութեամբք, և Հունգարիա կ'ուզէ զրկել զմեզ աւստրական արտադրութիւնները գնելու կարողութենէն. Եթէ մեք Ռումանք չկարենանք վաճառել մեր ցուլը՝ դրամ չենք ունենար. Գացէք Մոլտովիա, և պիտի տեսնէք թէ զոյգ մը եզ կրնաք գնել այսօր 50 ֆր.. (*) Ինչո՞ւ համար. Զի Հունգարիա թող չի տար որ մեր ցուլը մտնէ Մաճառստան. Տասն տարիէ հետէ բաւական փորձառութիւն ունեցանք մաճառական ուղղամտութեան, և գիտենք թէ մաճառ ագարակատէրք մեր հօտերն ախտաւոր կը հռչակէին քանիցս այն միակ նկատումով թէ մեր ցուլերը մերժելով իրենց աւելի շահաւոր գնով պիտի կրնային վաճառել. Նայեցէք ի Վիէննա մսի գնոյն. Ֆիորին մը կուտաք մէկ լիպրա եզան մսին համար, երբ 40 քրոյցերի կրնայիք ունենալ զայն, եթէ մեր ցուլերը անարգել մտնէին յԱւստրիա-Հունգարիա. Մաճառ Լորտերն երբեք չպիտի զիջանին մեզ այս խնդրոյ վրայ, և մեք ալ չպիտի զիջանինք. Ուրեմն առեւտրական դաշնագիր չպիտի կնքուի Ռումանիոյ եւ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ միջեւ. Աւստրիա պիտի կորսնցնէ, և Անգլիա պիտի շահի. Մեզ պէտք եղած տարազգործութիւնները Վիէննայէ գնելու տեղ Լոնտոնէ պիտի գնենք. Մեր ցուլերուն գալով, զանոնք արտածելու գաղափարը պիտի թողունք, և մորթելով միսը պիտի վերածենք պատրաստ ուտելիքի, ճարպը պիտի հալեցնենք, եւն., ինչպէս կ'ընեն յԱմերիկա. Եթէ անգլ. դրամագլուխն օգնէ մեզ, Ռումանիա քանի մը տարիէն պիտի դառնայ անգլ. կանոնաւոր շուկայ մը և մթերանոց մը.»

—Աւստրիոյ Խորհրդարանն ապրիլ 1ին դադրեցուց իւր ձմեռնային նստաշրջան, որոյ գլխաւոր գործն եղած էր հաստատումն օրէնքի մը, որով գործաւորաց թոշակներէն քիչ մը բան վար պիտի դրուի, զանազան արկածներու եւ դժբախտութեանց մէջ կանոնաւոր նպաստ տալու համար անոնց. Ռայխսրաթն (Աւստրիոյ Խորհրդարանն) այս օրէնքն հաստատեց հետեւողութեամբ Ռայխստակին (Գերմանիոյ Խորհրդարանին,) որ քիչ ժամանակ յառաջ, Պիզմարք Իշխանին առաջարկութեամբ, ճշգիւ համանման օրէնք մ'ընդունած էր.

(*) Որչափ լաւ կը լինէր եթէ ռումանական այս ամեն եզերէն մեծագոյն քանակութեամբ մտնէր ի Կ. Պոլիս. Ոչխարի մսի գնոյն 9' պոչի բարձրանալուն պատճառաւ Կ. Պոլսոյ աղքատ ժողովրդեան կրած նեղութիւնը մեծաւ մասամբ կը դարմանուէր, և ոչխարի միսն իսկ թերեւս այնչափ չէր բարձրանար. Ծ. Խ.

—)(72)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ՀԻՆԳ ՇԱԲԱԹ ՕԴԱՊԱՐԻԿՈՎ

ԵՐԿՐԱԽՈՅԶԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԻՑ ԱՆԳԼԻԱՑԻՈՑ ՅԱՓՐԻԿԷ

ՊՍԱԿԵԱԼ Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ

ԳԼՈՒԽ ԽԳ.

Ցեղուզակներն աննկարագրելի կատաղութեան աղաղակներ արձակեցին երբոր տեսան օդապարիկին վերացումն, որ մինչև ութ հարիւր ոտք բարձրութիւն ելաւ. Արագ հովէ մը բռնուեցաւ եւ երկիւղալի տատանումներ կրեց, մինչ անվեհեր տոքթորն եւ ընկերք իրենց աչաց տակ բացուած անդնդախոր ջրվէժը կը դիտէին.

Տասն վայրկեան յետոյ, առանց մէկ խօսք փոխանակելու, քաջարի ուղեւորք քիչ քիչ վար կ'իջնէին գետին միւս եզրն.

Անդ, հիացեալ, սխրացեալ, զարհուրեալ կեցած էին տասն չափ մարդիկ, որք Ֆրանսական համազգեստ կը կրէին. Ընթերցողք կրնան երեւակայել նոցա զարմանքն՝ երբոր օդապարիկին համբարձումը տեսան գետին աջ եզրէն. Ի սկզբան երկնային երեւոյթ մը կարծելու վրայ էին, բայց նոցա պետը, ծովային տեղակալ մ'եւ մարտանաւի գրօշակիր մը, իմացած լինելով եւրոպական լրագրերէն տոքթոր Ֆերկիւսոնի յանդուգն փորձն, իսկոյն հասկցան իրողութիւնը.

Օդապարիկն՝ հետզհետէ պարպուելով՝ վար կ'ընկնէր իւր ցանցին կառչած երեք ուղեւորաց հետ. բայց ցամաքը հասնիլն երկբայելի էր. Ուստի Ֆրանսացիք գետը նետուելով՝ իրենց բազկաց մէջ ընդունեցին երեք Անգլիացիներն՝ երբոր Վիքթորիա Սենեկալի ձախ եզրէն քանի մը ճողաչափ հեռի ջուրին մէջ կ'ընկնէր.

«Տոքթոր Ֆերկիւսո՛ն, գոչեց տեղակալը.

—Նոյն ինքն եւ իւր երկու բարեկամք» պատասխանեց տոքթորն հանդարտութեամբ.

Ֆրանսացիք վերուցին գետին միւս կողմը ուղեւորներն, իսկ կիսաւեր օդապարիկն, արագ հոսանքէ մը քշուելով, անհուն պղպջակի մը նման գնաց Սենեկալի ջուրերուն հետ անդնդասոյզ եղաւ Կուինայի սահանաց մէջ.

«Խե՜ղճ Վիքթորիա» ըսաւ Ճոյ.

Տոքթորը չ'կրցաւ իւր արտասուքը զսպել. Թեւերը բացաւ եւ իւր երկու բարեկամներն անոնց մէջ նետուեցան խորապէս յուզեալ.

ԳԼՈՒԽ ԽԴ.

Եզրակացութիւն.—Տեղեկագիր.—Ֆրանսական հաստատութիւնք.—Մէտինի պահականոցը.—Պազիլիք.—Սէն-Լուի.—Ֆրանսական փրեկատը.—Վերադարձ ի Լոնտրա.

Գետին եզրը գտնուող զօրախումբը Սենեկալի կառավարչէն ղրկուած էր, եւ կը բաղկանար երկու սպայէ, մէկ յիսնապետէ և եօթն զօրականէ. Սպաներն էին Պ. Տիւֆրէս, ծովային տեղակալ, եւ Պ. Ռոտամէլ, դէր-տեղակալ. Երկու օրէ ի վեր զբաղած էին Կուինայի առջեւ պահականոցի մը հաստատման համար յարմարագոյն դիրք մը գտնելու, յանկարծ տոքթոր Ֆերկիւսոնի հօն հասնիլը տեսան.

Դիւրին է երեւակայել այն ջերմ ուրախակցութիւններն՝ որովք ողջագուրեցան երեք ուղեւորք. Ֆրանսացիք անձամբ վերահասու լինելով Սամուէլ Ֆերկիւսոնի յանդուգն ծրագրին կատարման, հարկաւ նորա բնական վկաները պիտի լինէին. Այս պատճառաւ տոքթորը նախապէս խնդրեց որ պաշտօնապէս հաստատեն իւր Կուինայի սահաններն հասնիլը.

«Կը յուսամ որ չէք դժկամակիր ստորագրել տեղեկագիրն, ըսաւ Տիւֆրէս տեղակալին.

—Պատրաստ ենք ձեր հրամանին», պատասխանեց տեղակալն.

Երեք անգլիացիներն ժամանեայ պահականոց մը տարուեցան գետին եզերաց վրայ, եւ անդ քաջահոգ խնամք եւ առատ պարէն գտան. Անդ խմբագրեցաւ հետեւեալ տեղեկագիրն որ այսօր կը տեսնուի Լոնտրայի Աշխարհագրական Ընկերութեան դիւանատան մէջ.

«Մեք, ստորագրեալքս, կը յայտարարենք թէ, այսօր, մեր իսկ աչօք տեսանք, «որ օդապարիկ մը ցանցէն կախուած՝ սա «հասան տոքթոր Ֆերկիւսոն եւ իւր երկու «ընկերք, Րիչարտ Քէննէտի, և Ճօզէֆ Ուիլ«սըն. (*) Յիշեալ օդապարիկը վար ընկաւ, «մեզնէ քանի մը քայլ հեռի, նոյն իսկ գե«տին մէջ, եւ՝ հոսանքէն քշուելով՝ գնաց «անհետացաւ Կուինայի ջրվէժներուն «մէջ. Ի հաստատութիւն այսմ ստորագրե«ցինք ներկայ տեղեկագիրը վերոյիշեալ ու«ղեւորաց հետ, ի գիտութիւն որոց որ «անկ է։—Արարեալ ի ջրվէժս Կուինայի «ի 24 մայիսի 1862.

«ՍԱՄՈՒԷԼ ՖԵՐԿԻՒՍՈՆ. ՐԻՉԱՐՏ ՔԷՆՆԷՏԻ. ՃՕԶԷՖ ՈՒԻԼՍԸՆ. ՏԻՒՖՐԷՍ, տեղակալ ծովային հետեւակազօրաց. ՌՕՏԱՄԷԼ, դէր-տեղակալ մարտանաւի. ՏԻՒՖԷ, յիսնապետ. ՖԼԻՓՕ, ՄԱՅՈՐ, ՊԷԼԻՍՈՒԷ, ԼՈՐՈԱ, ԼԱՍՔԱՆՆԷ, ԿԻՅԵՈՆ, ԼԸՊԷԼ, զօրականք.»

Ասա կ'աւարտի տոքթոր Ֆերկիւսոնի եւ իւր երկու քաջարի ընկերաց զարմանալի ուղեւորութիւնն, հաստատեալ անհերքելի վկայութեամբք. Այժմ կը գտնուէին բարեկամաց հետ, առաւել հիւրասէր ցեղերու մէջ, որք յաճախ յարաբերութիւն ունէին Ֆրանսական հաստատութեանց հետ.

Մայիս 24ին շաբաթ օրը Սենեկալ հասած էին, եւ նոյն ամսոյ 27ին Մէտինի Ֆրանսական մեծ պահականոցն հասան, որ հանդէպ գետին վրայ կը գտնուի քիչ մ'աւելի հիւսիսակողմն.

Անդ, Ֆրանսացի սպայք թեւսբաց ընդունեցին զանոնք, եւ յոյժ սիրալիր հիւրընկալութեամբ պատուեցին. Տոքթորն եւ ընկերք կրցին գրեթէ անմիջապէս Պազիլիք շոգենաւը մտնել, որ Սենեկալէն ի վար կ'իջնէր մինչեւ բերանը.

Տասն-չորս օր յետոյ, յունիս 10ին, Սէն-Լուի հասան, ուր կառավարիչը փառաւոր ընդունելութիւն մ'ըրաւ իրենց. Կատարելապէս կազդուրած էին իրենց կրած յոգնութիւններէն ու վրդովմունքներէն. Ճոյ կ'ըսէր ու կը յեղյեղէր զինքը մտիկ ընել ուզողներուն.

«Վերջապէս խեղճ ուղեւորութիւն մ'է մեր ըրածն, եւ եթէ մէկը սրտայուզումներ զգալու տենչ ունի, խրատ չեմ տար իրեն որ ընէ. վասն զի ձանձրալի կը լինի ի վերջոյ, եւ՝ առանց Զատի եւ Սենեկալի արկածներուն, տարակոյս չունիմ թէ կը մեռնէինք ձանձրոյթէ.»

Անգլիական փրեկատ մը պատրաստ էր ի չու. երեք ուղեւորք ճամբայ ելան, յունիս 25ին Բորթսմութ հասան, եւ հետեւեալ օրը Լոնտրա.

Աւելորդ կը համարինք նկարագրել այն համակրալից եւ պատուաւոր ընդունելութիւնն որ եղաւ իրենց աշխարհագրական Արքունի ընկերութեան կողմէ. Քէննէտի իսկոյն ճամբայ ելաւ յԷտինպուրկ, իւր հռչակաւոր կարաբինին հետ, որպէս զի փութայ անդ սփոփել իւր պառաւ դաստիարակուհւոյն սիրտը.

Տոքթոր Ֆերկիւսոն եւ իւր հաւատարիմ Ճոյ միշտ նոյն մնացին, ինչպէս որ ճանչցեր էինք. Սակայն փոփոխութիւն մ'եղած էր իրենց վրայ, առանց իրենց գիտնալուն.

Երկու բարեկամ եղած էին.

Եւրոպիոյ համայն լրագիրք գովեստ խօսեցան այս յանդուգն երկրախուզաց վրայ, եւ Տէյլի Թէլէկրաֆ լրագիրն ինն հարիւր եօթանասուն-եօթն հազար օրինակ տպեց այն օրն, յորում այս ուղեւորութեան համառօտ քաղուածն հրատարակեց.

Տոքթոր Ֆերկիւսոն, Աշխարհագրական Արքունի ընկերութեան դահլիճին մէջ, հրապարակային դասախօսութեան ձեւով նկարագրեց իւր օդանաւային արշաւանքն, եւ ստացաւ, թէ՛ իրեն եւ թէ՛ իւր երկու ընկերաց համար, այն ոսկի շքադրամն, որ 1862 տարւոյն մէջ կատարուած երկրախուզութեանց ամենէն նշանաւորը վարձատրելու սահմանեալ էր.

Տոքթոր Ֆերկիւսոնի ուղեւորութեան առաջին արդիւնքն եղաւ՝ ամենաճիշդ կերպիւ հաստատել Պ. Պ. Պարթի, Պիւրթընի, Սփէքի եւ այլոց ըրած աշխարհագրական գիւտերն ու նշանակած դիրքերը. Շնորհիւ նոր արշաւանաց Պ. Պ. Սփէք եւ Կրանթի, Հէօյլին եւ Մունզինկէրի, որք Նեղոսի ակունքն ի վեր կ'ելնեն կամ դէպ յԱփրիկէի կեդրոնը կը դիմեն, պիտի կրնանք քիչ ժամանակէն ստուգել նոյն ինքն տոքթոր Ֆերկիւսոնի ըրած գիւտերն այն անհուն երկրին մէջ, որ երկայնութեան տասն-չորրորդ եւ երեսուն-երեքերորդ աստիճաններուն միջեւ կը գտնուի.

ՎԵՐՋ
ԵՐԿՐՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՏՈՐՈՅ

(*) Տէքի և Ճոյէի անգլերէն բուն անունները են.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կը յիշուի թէ Ազգ. Վարչութեան որոշմամբ Տրապիզոնի Առաջնորդ Գեր. Գարեգին Եպիսկոպոսի պաշտօն տրըւած էր Մուշ երթալ և կարգադրել տեղական ինչ ինչ ազգային գործեր. Գարեգին Եպիսկոպոսի սոյն պաշտօնը վաւերացնող կայս. հրամանագիրը Բ. Դրան կողմէ Պատրիարքարանի յանձնուած լինելով, Ն. Գերապատուութեան ղրկուեցաւ։

Դատական եւ կրօնական գործոց Վսեմ. նախարարը պաշտօնագիր մ'ուղղելով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ յանձնարարած է հրամայել Գարթալի Թաղական Խորհրդոյն որպէս զի տեղւոյն ծննդեան, ամուսնութեան, վախճանման եւ տեղափոխութեան դէպքերը կանոնաւորապէս հաղորդէ Գարթալի մարդահամարի պաշտօնէին։

Վանայի մէջ սահմանադրապէս Թաղական Խորհուրդ մը կազմուելով Ազգ. Պատրիարքարանի ծանուցուեր և վաւերացման կոնդակ խնդրուեր է։

Շամիւռի եկեղեցւոյն վրայ նոր ձեռնադրուած Տէր Խորէն քահանայ Քիւչիւքեան, այս կիւրակէ առաւօտ, ի խնդրոյ ազգայնոց Իւսկիւտարու, Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ մէջ Պատարագ պիտի մատուցանէ։

Ինչպէս որ կը տեսնուի այս աւուր Պաշտօնաբաշխութեանց ցուցակէն, գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Սանիէի երկրորդ աստիճան տրուած է Գաբրիէլեան Մեծ. Գաբրիէլ էֆէնտիի, Նախորդ Ատենապետ Ազգ. Տնտեսական Խորհրդոյ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ազգային Տնտեսական Խորհրդոյ

Ի նպաստ ազգային հաստատութեանց արտօնեալ գանձանակաց ոմանց շրջաբերութեան պայմանաժամը լրացած լինելով՝ անէն առաջ, որոց որ անկ է, ազդարարուած էր մինչեւ անցեալ փետրուար ամսոյ վերջ մատուցանել գանձանակի արդեանց հաշիւն և նորոգել արտօնագիրը։

Սոյն ազդարարութեան պայմանաժամը թէ և անցած, սակայն ցարդ՝

1.	Մագրիգիւղի	Վարժարան
2.	Նարլը գափուի	»
3.	Բարեգործ. Ընկ.	»
4.	Հիսարու	»
5.	Պօյաճը գիւղի	»
6.	Գարակէօմիւրկի	»
7.	Բարեխնամ Ընկ.	»
8.	Գասըմփաշայի	»
9.	Սեբաստիոյ Խօչասար գիւղի	»
10.	Բաղիչու Վանից	» »
11.	Վանայ Հաւէնց	» »
12.	Սեբաստ. Փէրքէնէճ	» »
13.	Բզիկ Խաւայի	» »
14.	Վանայ Աւերակ	» »

Հաստատութեանց գանձանակաց հաշիւը մատուցուած չըլլալով՝ Ազգ. Վարչ. Տնտեսական Խորհուրդը կը խնդրէ պատուարժան Թաղ. Խորհուրդներէն և Ազգայիններէն որ, երբ տեսնեն այդ գանձանակներն շրջաբերութեան հանուած, հաճին գրաւել զայնս և յուղարկել ի Պատրիարքարան։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Կայսերական հրամանաւ՝

Հանրօգուտ շինութեանց Ցանձնաժողովոյ անդամ անուանեցաւ Սամսի նախկին իշխան Ֆօդիատի պէյ։

Պաշտօնէից ընտրութեան Ցանձնաժողովոյ նախագահ անուանեցաւ Եըլտըզական ժողովոյ անդամ Բէրդէվ փաշա։

Դարդանէլի նահանգին դատարանի ընդհ. դատախազի օգնական Աչմէտ Համտի էֆէնտի նոյն պաշտօնով Միտիլլի փոխադրեցաւ և նմա յաջորդեց Սիրոզի նահանգին դատարանի ընդհ. դատախազի օգնական Րէշատ պէյ։

Միտիլլիի նահանգին դատարանի ընդհ. դատախազի օգնական Ցովհաննէս էֆէնտի նոյն պաշտօնով Սիրոզ փոխադրեցաւ։

Մէարիֆի բարձրագոյն ժողովոյ անդամ անուանեցաւ վարժարանաց նախորդ տնօրէն Արիսդագէս էֆէնտի։

— —

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Առեւտրական երկրորդ դատարանի նախագահ Բօղդաքի էֆէնտիի և Ամբաստանից ատենի նախագահ Հիւսէյին Բիւշտի էֆէնտիի։

Սանիէի երկրորդ աստիճան՝ Պօլսոյ Վերաքննիչ ատենի անդամ Գաբրիէլեան Գաբրիէլ էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ նոյն դատարանի առաջին քարտուղար Էմին պէյի և քաղաքային բժշկական վարժարանի շրջանաւարտ և Ուրֆայի (Եդեսիա) Թաղապետութեան բժիշկ Ճէմալ էֆէնտիի։

— —

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ քաղաքապետութեան առաջին երկրաչափ Մէհմէտ էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Բ. Դրան Թարգմանութեան սենեկի դիւանապետ Րէֆիգ պէյի։

— —

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ

Իտալական նորընտիր դեսպան Պառոն Պլան երէկ առաջին անգամ պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու։ Պառոն Պլան և դեսպանատան բոլոր պաշտօնեայք ժամ 8ու կէսին կայս. պալատան կողմէ ղրկուած հանդիսական եօթ կառքերով Եըլտըզի պալատը գնացին։ Դեսպանն և իւր հետեւորդք պաշտօնական համազգեստ կը կրէին։ Ժամ իննն ու կէսին Պառոն Պլան հանդիսաւորապէս Վեհ. Սուլթանին ներկայացաւ և իւր յանձնարարագիրը մատոյց։ Իտալական դեսպանն այս առթիւ հետեւեալ բանախօսութիւնն ըրաւ։

«Իմ կառավարութեանս կողմէ ձեր Կ. Վեհափառութեան քով մեծ դեսպան կարգուած եմ եւ այս առթիւ պատիւ ունիմ իմ յանձնարարագրերս մատուցանելու։

«Այս առթիւ կը յայտնեմ Ձեր Վեհափառութեան թէ պիտի աշխատիմ աւելի եւս ամրապնդել և յարատեւել բարեկամական յարաբերութիւններն որք կան Ձեր Վեհափառութեան և իմ կառավարութեանս միջեւ, Ուստի կը խնդրեմ որ Ձեր բարձր հաճութիւնը չզլանաք ինձ նկատմամբ։»

Վեհ. Սուլթանն յոյժ համակրալիր կերպիւ պատասխանեց Պառոն Պլանի սոյն բանախօսութեան։

Ցաւարտ ունկնդրութեան դեսպանն եւ իւր հետեւորդք միեւնոյն հանդիսական կառքերով Բ. Դուռը գնացին եւ տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին եւ Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։ Բ. Դրան բակին մէջ զօրաց վաշտ մը, առաջնորդութեամբ զինուորական նուագածուաց, բարեւեց իտալական դեսպանն եւ իւր հետեւորդներն եւ նուագածուք Իտալիոյ ազգային քայլերգը նուագեցին։

Պառոն Պլան քսան հինգ վայրկեանի չափ Բ. Դուռը մնալէ յետոյ միեւնոյն հանդիսիւ Բերա վերադարձաւ։

Բարձր Մեծ-Եպարքոսն և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն երեկոյին Բերա, իտալական դեսպանատունն երթալով ըստ սովորութեան փոխադարձ այցելութիւն տուին Պառոն Պլանի։

Պառոն Պլան՝ որ նախապէս Մատրիտի իտալական դեսպանութեան պաշտօնը կը վարէր՝ քաջ դիւանագիտի համբաւ կը վայելէ։

— —

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Կայսերական Իրատէն որ Շիրքէթի-Խայրիէի արտօնութեան պայմանաժամի վերանորոգումը կը հրամայէ՝ Բ. Դուռը ղրկուեցաւ։ Ըստ Իրատէին, յիշեալ ընկերութեան արտօնութեան պայմանաժամն երկարաձգուած է 30 տարի եւ միանգամայն անոր յանձնուած է Մարմարայի բոլոր նաւամատոյցները, Նիկոմիդիոյ ծովախորշն ալ միատեղ, շոգենաւ բանեցնելու արտօնութիւնն։ Ի փոխարէն, Շիրքէթը պարտաւոր պիտի լինի Ազիզիականի օսմանեան նաւահանգիստները շոգենաւ բանեցնել, ցորչափ տեւէ իւր մենաշնորհ։

Կայս. Իրատէն Պետական Խորհրդոյն յանձնուած է յանձնառութեանց տետրի պատրաստութեան համար։ Այժմեան անցագինք մեծապէս պիտի նուազեցուին, վասն զի անոնց որոշման Թուականին՝ ածուխի թոնոն 36 շիլին էր, մինչ այժմ 18 շիլին է. բաց աստի, պաշտօնէից ամսաթոշակաց վրայ բազումք՝ զեղչեր եղած են անկից ի վեր։

Երբ Պետական Խորհուրդն աւարտէ յանձնառութեանց տետրի պատրաստութիւնը, Շիրքէթի Խայրիէն պիտի ստանձնէ կատարել Մարմարայի նաւամատոյցներու երթեւեկութիւնը Մախսուսէի շոգենաւներով որք պիտի յանձնուին իրենց արժող գնով։ Շիրքէթն ի մօտոյ 30 շոգենաւ պիտի յանձնարարէ Անգլիա, և մինչեւ անոնց ժամանումն — մէկ երկու տարի — Մախսուսէի շոգենաւները պիտի բանեցունէ ի Մարմարա։ Երբ նոր շոգենաւք հասնին, հիներն Ազիզիականի նաւամատոյցներու երթեւեկութեան պիտի յատկացուին։

(Լ. Հէրալտ)

— —

ՊՈՒԼՂԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Տակաւին դժուար է գուշակել թէ, կ'րսէ Մանչէսթր, ինչ ելք պիտի ունենան Բ. Դրան և Ռուսիոյ միջեւ կատարուած բանակցութիւնք ի մասին պուլկարական խնդրոյն. սակայն ինչ ինչ նշաններէ կ'երեւի թէ այդ բանակցութիւնք պիտի կրնան գոհացուցիչ երեւոյթ մ'առնուլ և խնդրոյն խաղաղական լուծման նպաստել։

Վերջին գեկուցման մէջ զոր Պ. Նէլիտոֆ ըրաւ առ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն, ըսուած է թէ Ռուսիա կը պնդէ իւր առջի առարկութեանց վրայ, այսինքն՝ չուղեր որ և է յարաբերութիւն հաստատել Պուլկարիոյ արդի կառավարչաց հետ։ Երբ Խնամակալութիւնը քաշուի տեղի տալու համար օրինաւոր կառավարութեան մը, յայնժամ միայն Բեդրսպուրկի կառավարութիւնը պիտի միանայ Պէրլինի Դաշնագրին ստորագրող միւս տէրութեանց հետ, իշխանի ընտրութեան և այլ խնդիրները կարգրելու համար։ Ռուսիա այն կարծիքէն է եղեր որ, եթէ գերիշխան պետութիւնն ալ համանման դիրք մը բռնէ Խնամակալաց հանդէպ, պուլկարական տագնապի լուծումը մեծապէս պիտի դիւրանայ։

— Մայրաքաղաքս գտնուող ռումելեցի և պուլկար գաղթականք որոշած են Ռուսիա երթալ իրենց տրտունջներն յայտնելու համար։ Այս նպատակաւ պատգամաւորութիւն մը կազմած են որ հաւանաբար վաղը պիտի մեկնի ի Մոսկուա և ի Բեդրբուրգ։ Այս պատգամաւորութեան պետն է Պ. Պալչէֆ՝ երբեմն դատական տնօրէն Արեւ. Ռումելիի և անդամք են՝ Պ. Կեչոֆ, նախկին նախագահ Մնայուն յանձնաժողովոյ և Պ. Մաճարոֆ՝ նախկին տնօրէն ելմտական գործոց։

Այդ պարոնայց իմաց տրուած է թէ ո՛ր եւ է պաշտօնական հանգամանք չը պիտի ընծայուի իրենց ներկայութեան ի Ռուսիա։ Պատգամաւորութեան նպատակն է բանիւ բերանոյ պաշտպանել իրենց դատը՝ ռուս կառավարութեան ազդեցիկ անձանց մօտ եւ խնդրել որ օգնութեան ձեռք կարկառուի ընդդիմադիր կուսակցութեան՝ ընդդէմ Պուլկարիոյ արդի կառավարութեան։ Պատգամաւորք մեծ յոյսեր դրած են այն տեսակցութեան վրայ զոր պիտի ունենան Պ. Կադքօֆի հետ։

— —

ՇԵՐԱՄԻ ՄՇԱԿՈՒԹԻՒՆ

Օսմ. ընդհանուր պարտուց վարչութիւնն, որոյ հասութից մէկ կարեւոր մասը կը կազմեն մետաքսի տասանորդներն, ուշադրութեան առնլով շերամագործութեան անկումը վերջին տարիներու մէջ, որ գլխաւորաբար յառաջ կ'ուգայ գործածուած շերամահունտերու տեսակէն, մետաքսի բերքն աւելցնելու նպատակաւ նոր կանոնագիր մը պատրաստած էր որուն համեմատ թէ՛ Եւրոպայէ ներմուծեալ և թէ՛ տեղական բերք եղող շերամահունտերը քննութեան պիտի ենթարկուէին։

Արդ յիշեալ վարչութիւնն իւր վերջին ժողովներէ միոյն հրաւիրած էր նաև Կ. Պոլսոյ և Ադրիանուպոլսոյ Երկրագործական քննիչներն Նուրի պէյ եւ Ճէմալ պէյ, կայսերական ագարակաց տնօրէն Թորգոմեան էֆէնտի, ինչպէս նաեւ Նշան էֆ. Անդրէասեան, որոց կարծիքը խնդրած է յիշեալ կանոնագրի տրամադրութեանց մասին։ Կը լսենք թէ հրաւիրեալ չորս մասնագէտք ամբողջովին համակարծիք եղած չեն, և ի մասնաւորի Թորգոմեան էֆէնտի նոր կանոնագրոյն գործադրութեան մասին ինչ ինչ դիտողութիւններ ըրած և նոր ծրագիր մատուցած է ժողովոյն։

Կը յուսանք թէ սոյն կարեւոր խնդիրը պարզ ու պատշաճ լուծումն ստանալով ի մօտոյ սպասուած հասոյթները պիտի կարենան գոյանալ և երկրին հարստութեան սոյն աղբիւրը բարգաւաճ վիճակ մը պիտի ստանայ։

— —

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Կայս. բժշկական ընկերութեան վերջին նիստերէ միոյն մէջ Տր. Վուչինօ խօսք առնլով հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրեր է.

«Բարեբաղդ եմ ծանուցանելով ձեզ թէ ի մօտոյ մանկաբարձութեան գործնական վարժարան մը ([illegible]) պիտի հաստատուի ի Կ. Պոլիս։ Ցաւալի թերի մ'էր այս զոր Վեհ. Սուլթանի հոգածութիւնը կը լնու։ Այն Օգոստափառ Վեհապետն որ անսպառելի առատաձեռնութեամբ օժտած է երկիրն ամեն կերպ գիտական և արուեստագիտական հաստատութիւններով, չէր կրնար անտես առնուլ այս վերջինն՝ ուր պիտի ուսանին մանկաբարձ կանայք և որ անհունապէս օգտակար հաստատութիւն մը պիտի լինի։ Կայսերական Իրատէն ելած է արդէն, ծրագիրք գծուած են, ծախուց գումարը պատրաստ է և մօտ ժամանակէն շէնքը պիտի կառուցուի՝ նոր ապացոյց մը տալու համար մեր Օգոստ. Վեհապետին լուսամիտ հոգածութեան։ Աւելորդ է յիշեցունել ձեզ այն թերի ուսումն զոր առած են մեր մանկաբարձ կանայք եւ այդ դասուն կազմութեան եղանակն՝ որ դժբաղդաբար հնոյն հաւնայ հիմնարկութիւնը կը յիշեցունէ։ Նոր հաստատութիւնը սահմանեալ է լիովին լրացնելու այս թերին։ Այս առթիւ պարտք կը համարիմ յայտնել թէ Վսեմ. Լուտֆի փաշա՝ իբր նախագահ առողջապահական ժողովոյ՝ յոյժ գործօն աջակցութիւն մը նուիրեց այս քաղաքակրթիչ խորհրդոյն իրագործման։»

Տր. Սդէքուլի և Բարտօ բերկրութեամբ ողջունեցին իրենց բազմահմուտ պաշտօնակցի սոյն յայտարարութիւնն, ջերմ շնորհակալիք յայտնելով Վեհ. Սուլթանի բարձր հոգածութեան արդիւնք եղող այս շնորհին համար։ Տր. Բարտօ մասնաւորապէս գոհունակութիւն յայտներ է որ Բժշկական [illegible] միջոցաւ առաջարկեալ ծրագիրը հետզհետէ իրականութիւն կը գտնեն և յիշեցուցեր է թէ քանի տարիէ հետէ այդ լրագիր կը ձաղկէր այն տխուր չահատակութիւններ զորս կարգ մը տգէտ մանկաբարձ կանայք ի գործ կը դնեն։

* * *

Տրապիզոնէն ծխախոտ մշակողներու կողմէ 70-80 ստորագրութեամբ [illegible] ուղղեալ գիր մը կը բողոքէ տեղւոյն Րէժիի պաշտօնէից դէմ։

Բողոքոյ գլխաւոր շարժառիթը սա պարագան եղած է թէ, Րէժիի պաշտօնեայք ըստ պայմանադրութեան չեն գներ ծխախոտներն, անոնց իսկական արժէքէն շատ ստոր գին կը գնեն. Նոյնպէս երբ մշակողք կ'առաջարկեն ձեռնհաս գնահատողներ կարգել, այս առաջարկնին անլսելի կը մնայ։

Բողոքողք կը յարեն թէ Տրապիզոնի տեղական կառավարութիւնը կը թերանայ կարգադրել ծխախոտի մշակողաց խնդիրները։

—Վառնայէն կը գրեն թէ պուլկար կառավարութիւնն իւր բոլոր նաւահանգիստներուն մէջ հնգօրեայ քարանթինա հաստատեր է Աւստրիա-Հունգարիայէն և Դանուբէն եկող շոգենաւուց համար։ Էքսբրէս-Օրիանի ուղեւորք Ռուսճուքի մէջ կ'սպասեն այս քարանթինան։

—Այս աւուր Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական ազդ մը կը ծանուցանէ թէ, որոշմամբ Նախարարաց Խորհրդոյ, Ատանայի մէջ տիրող երաշտութեան պատճառաւ, այդ նահանգէն արմտեաց և բամպակի հունտերու արտածութիւնն առժամեայ կերպիւ արգիլուած է։ Այս արգելքը պիտի բարձուի եթէ պէտք եղածին չափ անձրեւ տեղայ։

—Շիրքէթի 1 թիւ շոգենաւն երէկ առաւօտ Րումէլի Հիսարի նաւամատոյցէն մեկնած պահուն, ձկնորսի նաւակ մը որուն մէջ երկու անձինք կը գտնուէին, հոսանքէն մղուելով շոգենաւին անիւներուն տակ մնաց և ջախջախեցաւ. սակայն հասած անմիջական օգնութեանց շնորհիւ երկու ձկնորսներն ազատեցան։

—Ռոտոսթոյի պաշտօնատան Չրքանկըրաց ժողովոյ նախագահ Հիւսէյին պէյ երէկ յանկարծամահ եղաւ։

—Լ. Հէրալտի Մէրսինի թղթակիցն հետեւեալ դէպքը կը հաղորդէ.

«Քաղաքիս մէջ բաւական յուզում տիրեց Սէլէֆքիացի երիտասարդ յոյնի մը և նորա ազգական 17 տարեկան աղջկան մը պատճառաւ, որք զիրար կը սիրէին ու ծածկաբար նշանուած էին. սակայն տեղւոյն յոյն երէց Տ. Նէրմանոս մերժեց պսակել զանոնք հեռաւոր ազգականութիւն մ'ունենալնուն համար։ Երիտասարդք՝ իրենց խորհուրդն ի գործ դնելու համար՝ Միւֆթիին դիմեցին և յայտարարեցին թէ որոշած են իսլամական կրօնն ընդունիլ, որպէսզի կարենան ամուսնանալ։ Միւֆթին խոհեմ մարդ մը լինելով, մտածեց որ եթէ 2 երիտասարդք մահմետական լինին ամուսնական արգելք մը բառնալու համար, նպատակնուն հասնելէ յետոյ կրնան իրենց նախկին կրօնքն ընդգրկել։ Հետեւաբար իւր դիւանագիտական բոլոր ճարտարութիւնն ի գործ դրաւ համոզելու համար երկու կրօնափոխները որպէս զի իւրաքանչիւրը զատ զատ մէկ մէկ խալամ այր և խալամ կին առնուն։ Կ'երեւի թէ երիտասարդ ամոլք յոյժ միամիտ էին, վասն զի սիրայօժար համակերպեցան Միւֆթիին խորհրդոյն, եւ իւրաքանչիւրը մէկ մէկ ամուսին ընտրելէ յետոյ միայն անդրադարձան թէ իրենց փափագածին չէին հասած եւ թէ յուսախաբուած էին իրենց կրօնափոխութեան մէջ։ Մանկամարդ աղջիկը «Ջուրէն դուրս ինկած ձուկի» մը կը նմանէր հարէմին մէջ ուր կապրէր, ուստի յայտնեց Նէրմանոս երէցին թէ յոյժ դժգոհ է իւր նոր կացութենէն։

Երէցն որ խղճով գիտէր թէ ինք պատասխանատուութեան մեծ բաժին մը ունէր այս գործին մէջ, իրաւախոհութիւն մը գոյացուցած չլինելուն համար, աշխատեցաւ դիւրացնել աղջկան փախուստն և Մէրսինի մէջ ապաստարան մ'ապահովել նմա։ Սակայն քանի մը ցոյցեր եղան, զորս կարելի չէ մանրամասնաբար պատմել, որոց վրայ Տ. Նէրմանոս Սէլէֆքիայէն մեկնեցաւ և ծովու ճամբով Մերսին եկաւ ուր օրթոտոքս ժողովուրդն եռանդագին ընդունելութիւն մ'ըրաւ նմա։ Այժմ Ատանա կը գտնուի։ Գալով աղջկան, որ խալամ եղած էր իւր ազգականին հետ ամուսնանալու համար և բոլորովին տարբեր մարդու մը հետ ամուսնացած գտած էր ինքզինքն, երէցին տունը կը գտնուի յապահովի։»

—Օսմանեան և հելլենական երկու առագաստանաւք քանի մ'օր առաջ ընկղմեր են Թէնէտոս կղզւոյն առջեւ. նաւաստիք ազատեր են բայց ի մէկ հոգիէ որ խեղդուեր է։

—Երուսաղեմի ռուսական հիւպատոս Պ. Պօլիտարոֆ որ անցեալ շաբթու Օտեսայէն մայրաքաղաքս եկած էր, իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

—Ադրիանուպոլսոյ գաւառին նոր տարւոյ Սալնամէն հրատարակուած է ձեռամբ Սիմօն էֆէնտիի որ կը վարէ նաև Էտիրնէ լրագրոյն տնօրէնութիւնը։ Այդ տարեցոյցէն կ'երեւի թէ ելմտական վերջին տարւոյն մէջ Ադր. Պօլսոյ գաւառին հասոյթից գումարն եղած է 60,390,201 ղրշ. իսկ ծախք՝ 16,936,982 ղրշ։ Գաւառին ամբողջ ժողովրդեան թիւն է 778,676 հոգի։ Ադր. Պօլիս քաղաքը կը պարունակէ 10,366 տուն, 4,790 խանութ, 165 մզկիթ, 26 մէճիտ, 18 եկեղեցի, 12 սինակոկ, 3 զօրանոց և 69 դպրոց։

—Մարսիլիոյ օսմ. նորընտիր հիւպատոս Մավրոյէնի պէյ, որդի բժշկապետ Մավրոյէնի փաշայի, իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ այս չորեքշաբթի օր։

—Բժշկապետ Պ. Բ. Աբէքի տեղեկագիր մը մատուցած է կայս. բժշկական ընկերութեան, յորում կը պարզէ թէ ինչպէս բաղադրուած են մայրաքաղաքիս զանազան գարեջրատանց մէջ սպառուած գարեջուրք և կ'եզրակացնէ թէ այդ բաղադրութիւնք զերծ չեն խարդախութենէ։ Հետեւաբար Պ. Աբէքի կ'առաջարկէ որ կայս. կառավարութիւնը խնամ տանի այդ մասին և պէտք եղած զգուշութիւնն ու քննութիւնը կատարել տայ։ Ըստ այդ տեղեկագրին Կ. Պոլսոյ մէջ տարին 60—700,000 հեքդոլիտր գարեջուր կ'սպառի, մինչդեռ օտար երկիրներ կ'սպառեն հետեւեալ քանակութեամբ՝ Անգլիա և Իռլանտա 35,685,000, Աւստրիա 13,000,000, Պելճիա 8,000,000, Հիւսիսային Ամերիկա 10,000,000, Ռուսիա 9,800,000, Բրուսիա Հանովր 9,800,000, Պաւիէրա 9,300,000, Ֆրանսա 7,000,000, Վիւրդէնպէրկ 3,000,000, Հոլանտա 1,400,000, Ալզաս—Լօռէն 850,000 հեքդոլիտր։ 1879 ին Փարիզի մէջ սպառուած է 210,000 հեք. գարեջուր։

—Պ. Ասլէրի հաշուակալն որ անյայտ եղած է, Հէքէր կը կոչուի և ոչ Ասլէր. այդ երիտասարդ Բերա, Պէյօղլու-Հէնտէք փողոց թիւ 48 տունը կը բնակէր իւր մօր հետ։ Եօթ ութ օր առաջ գիշեր մը ուշ ժամանակ «Օթէլ տը Բէչը» պանդոկը գնացած էր իտալացի ուղեւորի մը հետ և դրանապանը լսած էր որ Հէքէր «գիշեր բարի, վաղը կը տեսնուինք» ըսած էր, յետոյ մեկնած և այդ գիշերէն ի վեր երեւան ելած չէ։

—Ս. Յովհաննու ռուսական վանքին մէջ վերջերս պատահած հրդեհն 3000 ոսկւոյ վնաս պատճառեր է այդ հաստատութեան։

—Պէյքօզի մօտերը գտնուող ագարակի մը վարձակալի որդին, Պ. Լատովիք անցեալ օր ագարակէն գիւղ կը վերադառնար պահապանի մը ընկերակցութեամբ, երբ յանկարծ մացառներուն ետեւէն երկու չարագործք դուրս ելնելով, վրանին յարձակեցան։ Երիտասարդն՝ որ հեծեալ էր՝ յաջողեցաւ փախչիլ, իւր ձիոյն շնորհիւ. իսկ իւր ուղեկիցը բռնուելով, մորթուեցաւ։ Այդ երկու աւազակք Չէյնէլ և Պէլ Հասան կը կոչուին և նոյն անձինքն են որք անցեալ տարի, Մէհմէտ անուն ընկերոջ մը հետ, Վիտալիս փաշայի երկու պարտիզպաններն սպաննեցին. այն ժամանակ ձերբակալուած, բայց քիչ յետոյ երաշխաւորութեամբ ազատ թողուած էին։ Չէյնէլ արձակուելուն պէս, առաջին գործն եղաւ Նիկոմիդիոյ մօտ Չիւֆթլը անուն վաճառական մ'սպաննել։ Ժամանակն հասած չէ՞ արդեօք վերջ մը դնել այդ աւազակաց չահատակութիւններուն։ (Մանչէսթր)

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Հասոյթն ոսկի դրամով

1887 Մարտ 1էն մինչեւ Մարտ 31

	Օրական	Ամսական
Պէշիկթաշի գիծ	5,105.10	158,267.25
Աքսէրայի »	4,418.99	136,988.75
Շիշլիի »	4,697.42	145,620.—

Ընդհանուր Տնօրէն
Ա. ԹՐԻՒԼԷ

7 Ապրիլ 1887
Կ. Պոլիս

Մինչեւ լրագրոյս մամուլը դրուած ժամու քաղաքական հեռագիր չ'առացանք։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 27 մարտ

Այսօր Ղալաթիոյ Պորսան գոց է Լատինաց տօն լինելուն պատճառաւ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 7 Ապրիլ, ժամ 3 վայր. 15 երեկոյ	
Անգլ. քոնսօլիտէ	102 5/16
Օսմ. » Սէրի Գ. բացուեցաւ	13 5/16
» » » գոցուեցաւ	13 1/4
» » » Ա.	23
» » » Բ.	13 1/2
» » » Գ.	13 1/4
Օթօման 1871	73 1/2
փոխառութիւն 1877	85 1/2
Պանք Օթօման	10 1/8
Ռուսական փոխառ. 1873	94
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	75 1/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	97 7/8
Տայրա Սանիէ	72 3/8
Դօմէնիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	95
Հունգարական պարտամուրհակ 4 %	— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —
Վիէննա, 7 Ապրիլ, ժամ 4 երեկոյ	
փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	127 95
Օսմանեան երկաթուղի	16 20
Բարիզ, 7 Ապրիլ, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	109 57 1/2
» » 3 %	80 70
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Գ. բացուեցաւ	13 40
» » » գոցուեցաւ	13 40
» » » Բ.	13 50
» » » Գ.	13 20
Օսմանեան երկաթուղի	31 75
» Րէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	504 37 1/2
Գրէտի Լիոնէ	552 50
» Ֆոնսիէ	1368 75
Բաժնետոմս Լիոնի	1260
Սուէզի Ջրանցք	2027 50
Ռուսական 5 % 1877 ի	[illegible]
Իտալական Ռանթ	97 85
Եգիպտական միացեալ	[illegible] 25
Սպանիական (արտաքին)	[illegible] 1/8
Բրիօրիթէ թիւրք	340
5 % Հելլենական	319 37 1/2
Չեք Լոնտոնի վրայ	25 32

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 7 Ապրիլ, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քոնսօլիտէ	13 40
Եգիպտական	381 25

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ

Տնօրէն Ժողովս կը փութայ ծանուցանել թէ Իւսկիւտարու Օժանդակ Մասնախումբի անդամք անձնական զբաղմանց պատճառաւ հրաժարած լինելով խմբէն, նոր մասնախումբ մը կազմուած է այս անգամ հետեւեալ Պատ. անձերէ.

Մեծ. Տեարք

Թաւմիկ	էֆ. Սուրէնեան,	Ատենապետ
Ցարութիւն	» Չիչէքճեան,	Ատենադպիր
Սիմօն	» Քայսէրլեան,	Հաշուակալ
Ցակոբ	» Էսաեան,	Գանձապետ
Ցովակիմ	» Գալէմքեարեան,	Անդամ
Օննիկ	» Պապայեան,	»

Այս նորընտիր Պատ. Մասնախումբը գործի սկսած լինելով արդէն, ներկայիս ջերմ հրաւէր կը կարդամք Իւսկիւտարու Պատ. ազգայնոց սիրայօժար աջակցիլ նորա ջանից, չզլանալով նմա իրենց օժանդակութիւնը։

* *

Շնորհակալութեամբ կը ծանուցանեմք թէ հետեւեալ գումարներն ստացած եմք այս անգամ մեր օժանդակ Մասնախմբերէն.

Գատըգիւղի Պատ. Մասն. (2 անգամէն)	դահ. արծ. 2,700
Հասգիւղի » »	» 337
Պանտըրմայի » »	» 275
Տրապիզոնի » » ձեռամբ Ներկայացուցիչ Մեծ. Միհրան էֆ. Քիւրքճեանի	» 216
Պէօյիւքտէրէյի Պատ. Մասն. ձեռամբ Ներկայացուցիչ Մեծ. Սահակ էֆ. Խանճեանի	» 110
«Լիսէ»ի Հայ ուսանողներէ ձեռամբ Ներկայացուցիչ Մեծ. Մարգար էֆ. Մարգարեանի	» 210

Ի դիմաց Հայոց Միաց. Ընկ.
Տնօրէն Ժողովոյ
Ատենապետ Վ. Ատենադպիր
Գ. ԶՕՀՐԱՊ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ
ԴԱԶԱՋԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐՆՈՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՐԻՆ, 27 Փետրուար

Նախընթաց չորս յօդուածներով դաստիարակութեան վրայ խօսեցայ, վարժարանաց նիւթական, ուսումնական ու բարոյական տեղեկութիւնները քաղելով եւ տեսութիւններ ալ աւելցնելով. այժմ նոր գլուխ մի բանանք, վարչութեան գլուխը։

Եթէ գաւառական վարչութիւն մը կրնայ երբեք գոհացուցիչ վիճակ ունենալ, և եթէ հարկաւորը կամաւոր ընել գոհացուցիչ վիճակ ունենալ կրնայ բուիլ, Կարնոյ գաւառական վարչութեան վիճակը գոհացուցիչ պէտք է ըսենք։ Սակայն լաւ է որ կանխաւ դատաստան չը յայտնենք. մեք պատմենք և ընթերցողը դատաստանը ինքն արձակէ։

Անցեալ 1886 տարւոյ ընթացից մէջ Վարչութիւնն նշանաւոր փոփոխութիւններ ունեցաւ, զի Գեր. Օրմանեան առաջնորդն ի վարդապետութենէ յեպիսկոպոսութիւն կոչուեցաւ Ս. Էջմիածնի Կաթողիկոսին ձեռնադրութեամբ, և այս պատճառաւ և Վանայ պատրիարքական ընտրութեան պաշտօնով երբեք ամիսէ չափ բացակայ եղաւ։ Երեսփոխանական ընդհանուր ժողովոյ մէկ հնգերորդն ըստ Սահմանադրութեան նորոգուեցաւ. վարչութեան երկու ժողովներն երկամեայ շրջաններն լրացնելով փոխուեցան, և այս պատճառաւ վարչութեան օժանդակ խորհուրդներն ալ փոփոխուեցան. և այս պարագայից պատճառաւ պէտք է խօսքերնիս միշտ երկուքի բաժնենք, եւ մէկ մը գացողներուն եւ մէկ մ'ալ նոր եկողներուն վրայ խօսինք։

1. Երեսփոխանական ժողովը նոր ընտրութեամբք մեծ փոփոխութիւն չունեցաւ, զի մասամբ դադարեալներն վերընտրուեցան և մասամբ ալ նախկին երեսփոխաններ դարձեալ ի պաշտօն կոչուեցան։ Միայն նշանակութեան արժանի է գիւղական ընտրութեանց արդիւնքը. զի մեր դաշտեցիք չուզեցին այլ եւս քաղաքէն առնուլ իրենց ընտրելիները, այլ բուն իրենց մէջէն հողագործներ և արհեստաւորներ ընտրեցին Ընդհանուր Ժողովոյ մէջ բազմելու։ Այդ պարագան քաղաքայի էֆէնտիները բնաւ չցաւեցուց. այլ մանաւանդ ուրախութեամբ ընդունեցան նոր ընկերները, ողջունեցին նոցա գալուստը, չզլացան երբեք անոնց երեսփոխանութեան էֆէնտի պատուանունը, և ազգային կենաց և կրթութեան մտաւորութեան ... ի նորին բարեգուշակ նշան մը համարեցին։

Կարնոյ Երեսփոխանութիւնը 49 անդամներէ կազմուած է, յորոց 7 եկեղեցականք, իսկ 14 գիւղերէ և 28 քաղաքէ ընտրեալ աշխարհականք։ Այժմ թիւն ամբողջ է. եկեղեցականներէն երեքը գիւղական են և չորսը քաղաքի քահանաներ են, իսկ աշխարհականներէն 14 գիւղերէ ընտրեալներէն 12ը գիւղացի են և 2 քաղաքացի հին ընտրութիւններէն մնացած։ Երբ Կարնոյ Երեսփոխանութիւնը կազմուեցաւ, Կարին յարակից վիճակներ չունէր. սակայն վերջին տարիներու մէջ հետզհետէ յանձնուեցան նմին Սպեր, Կեղի, Դերջան, Խնուս և Բասեն, այլ տակաւին այդ վիճակներն ընդհ. ժողովոյ մէջ ներկայացուցիչներ չունին, և այս ալ նկատողութեան արժանի պարապ մի է զոր պէտք է լեցնել անհրաժեշտ։

Երեսփոխաններու անձնաւորութեանց նկատմամբ հնար է կատարեալ գոհունակութիւն յայտնել, զի զանազան դասակարգութեանց ընտրելագոյն անդամք Երեսփոխանութեան մէջ են, դրամատէրք և վաճառականք, համեստ խանութպանք և արհեստաւորք և նաև վարժապետք իրենց ներկայացուցիչներն ունին, ինչպէս նաև զանազան կարծիք, և մանր կուսակցութիւնք ալ դուրս թողուած չեն։ Կարնեցիք տեղացիութեան նախապաշարումով ալ բռնուած չեն, զի բաւական թուով ուրիշ քաղաքացիք և երկուք ալ Կոստանդնուպոլսեցիք ժողովրդեան լիագոյն քուէներով Երեսփոխանութեան մէջ կը բազմին։

Գործունէութեան մասին 1886 տարւոյ մէջ Երեսփոխանութիւնն ինչ որ պէտք էր զայն կատարեց, և Առաջնորդին եպիսկոպոսացումը, Երեսփոխանական ընտրութիւնք, Վարչութեան փոփոխութիւնն, և Կարմիր վանուց Հոգաբարձուաց նոր արտեր գնելու անխորհուրդ ձեռնարկը քանի մը նիստերու գործ մատակարարեց։ Ընդհանրապէս Կարնոյ Երեսփոխանութիւնը միայն իրեն վերաբերեալ գործ եղած ատեն կը գումարուի։

Կարապետ էֆ. Տէր Ազարեան երեք տարիէ աւելի առաջին ատենապետութիւնն յաջողութեամբ վարելէն յետոյ Վարչութեան անդամակցելուն համար թողուց պաշտօնն և նմա յաջորդեց Մկրտիչ էֆ. Պալլարեան որ տակաւին առիթ չունեցաւ իւր գործունէութիւնն յայտնելու։ Երկրորդ ատենապետ Յարութիւն էֆ. Ղէնէվիզեան նմանապէս նոր Վարչութեան անդամակից ընտրուեցաւ, և նմա յաջորդեց նախկին Վարչութեան ատենապետ Յակոբ էֆ. Տիրացուեան։ Առաջին ատենադպիր Յովհաննէս էֆ. Ա. Մելքիսեդեկեան կը պահէ իւր պաշտօնը, զոր ժողովոյն ընդհանուր գոհունակութեամբ կը վարէ, իսկ երկրորդ ատենադպիրը քահանայութեան կոչուելովը թողուց իւր պաշտօնն, յոր ընտրուեցաւ Պօղոս էֆ. Թումայեան, ազգային վարժարանի հայկաբանութեան դասատուն։

2. Կրօնական Ժողով կազմուած է այժմ չորս քաղաքի և երեք գիւղերու քահանաներէ։ Քաղաքի քահանաներն են. Տ. Գրիգոր Արծնեան՝ առաջնորդական փոխանորդ, Տ. Մկրտիչ Թորոսեան ժամօրհնող, Տ. Համազասպ Փրոյեան՝ նախկին փոխանորդ, և Տ. Անդրէաս Գուտաղեան։ Այդ չորսերէն երեքը նախորդ ժողովոյն ալ անդամ էին և վեր ընտրելի նշանակուեցան քաղաքի քահանայից թուոյն նուազութեան համար, իսկ Տ. Գրիգոր փոխանորդ հայրը 1884ին Գեր. առաջնորդին բացակայութեան տեղապահութիւն վարելուն և ժողովին նախագահելուն անդամակից ընտրուած չէր։ Իսկ գիւղացի քահանաներուն վերընտրելիութիւնն հարկ չդատուեցաւ, զի փոփոխելը դժուար չէր, ուստի դադրեցան Տ. Պետրոս Մաբացեան Կան աւանի, Տ. Մարտիրոս Հախոյեան Մուտուրկէ գիւղի, և Տ. Յակոբ Դամբրճեան Գեղափառ գիւղի, և նոր ընտրութեամբ ժողովականութեան կոչուեցան Տ. Յարութիւն Կուրջինեան Իլիճա աւանի, Տ. Գաբրիել Զրմոյեան Կան աւանի, և Տ. Սահակ Եղպեկեան Ջիժոդ գիւղի։

Կրօնական ժողովներ ընդհանրապէս մեծ գործունէութեան սահմանուած չեն, և միայն պէտք եղած առիթներուն մէջ, զորօրինակ եկեղեցականաց յանցանքներու, ամուսնական խնդիրներու, և կրօնական վէճերու մէջ պաշտօն ունին առաջնորդին խորհրդական լինել։ Այդչափն ալ բրաւ նախորդ ժողովը և նոյնը կ՚ընէ հարկաւ և նոր ժողովը։ Սակայն նոր ժողովն իւր առջևը մի մեծ ասպարէզ ունի բացուած, զոր նախորդը չունէր, և այս է քահանայացուաց վէճը։ Գեր. առաջնորդին եպիսկոպոս չլինելը դադարեցուցած էր ձեռնադրութիւնները, թէպէտ չէին կրցած դադարել մահերը որով վեց տարուան մէջ 14—15 քահանայ պակսած էին քաղաքէն և գիւղերէն և քանի գիւղեր առանց քահանայի մնացած էին։ Որչափ ալ պէտքը մեծ է, սակայն Գեր. առաջնորդն, օգնական ունենալով իրեն այս մասին կրօնական ժողովն ալ, համամիտ կ՚աշխատին ընծայելոց արժանաւորութիւնը լաւ քննութեան առնուլ։ Վարուց և բարուց քննութիւնները երկայնմտութեամբ կը կատարուին, իսկ յաջողակութեան և ուսման քննութեան համար յատուկ քննիչ յանձնաժողով մը հաստատուած է, որոյ անդամք են Տ. Գրիգոր Արծնեան և Տ. Համազասպ Փրոյեան ուսեալ քահանայք, և Կարապետ Զաւարեան և Պօղոս Թումայեան ընտիր դասատուք։ Մինչև ցարդ երկու քահանայք ձեռնադրուեցան քաղաքին համար և երկուք ալ գիւղերուն համար, և չորսն ալ իրենց աստիճանին պատիւը պահելու կարող դատուած են։

Միւս կողմանէ անհնար է գիւղերէն արժանաւոր տիրացուներ սպասել քանի որ կրթելու միջոցները չեն պատրաստուեր. այդ նպատակաւ Մրնունդէ ի վեր իրականութիւն տրուեցաւ մի ընտիր գաղափարի որ ի բազմաց յղացուած էր, այն է Կարնոյ դաշտի վանքերէն միոյն մէջ ընծայեալները պատրաստելու համար Ընծայարան մը բանալ, և արդէն Մանուէլ էֆ. Համաեան դասատու ընտրուեցաւ Կրօն. ժողովէն, և այժմ ալ Խաչկավանքի մէջ երկու երեք ընծայացուներ ունի իւր մօտ, որք քննութեան մէջ բաւական պատրաստ չգտնուելով յղուեցան անդ որ հնարաւոր եղած պատրաստութիւնն ստանան։ Պէտք չէ մտահան ընել թէ քանի որ գիւղերու համար դուրսէն տիրացուներ փոխադրել անհնար է, [illegible] պատրաստութեամբ շատանալն անհրաժեշտ պարտք է։ Ընծայարանի վրայ պիտի խօսինք նորէն՝ Վանօրէից Խորհրդոյ վրայ խօսած ատեննիս։

Գաւառական Կրօն. ժողովն անցեալ շրջանին մէջ երկու նշանաւոր խնդիրներ ունեցաւ օրինուած պսակներու վաւերականութեան վրայ, զորս անվաւերութեան վճռով աւարտեց, և իւր վճիռները կեդրոնէն ալ հաստատուեցան։ Այս օրեր ալ դարձեալ մի նշանաւոր խնդիր ունեցաւ Բասենոյ Իչխու գիւղէն, սակայն բարեբաղդաբար դինի քննութեան տեռնուեցաւ թէ խնդիրը չունէր այն պարագաներն որք ի լրոյ բարդուած էին։

Եթէ այժմեան Կրօնական ժողովը ուզէ աւելի ջանիւք իւր պաշտօնով զբաղիլ, ունի իւր դիմացը եկեղեցական բարեկարգութեանց զանազան խնդիրներ, որոց վրայ Պատրիարքական հրահանգն ալ մտադրութիւն կը կը հրաւիրէր, այլ դեռ իրագործուած բան մը չկայ, և գոհութիւն կը յայտնեմք միայն որ նշանաւոր զեղծումներ և անբարեկարգութիւններ չկան։

3. Քաղաքական Ժողով. Նախորդ ժողովն ընտրուած էր 1884ին երբ քաղաքին չփոթ կացութեան պատճառաւ ոչ ոք կը յանդգնէր պաշտօն ստանձնել։ Ուստի մեծի շնորհակալութեան արժանի է Նախորդ Քաղաքական Ժողովն, որ ամենադժուար դրութեան մէջ ստանձնելով իւր պաշտօնը ամենադիւրին դրութեան մէջ թողուց զայն։ Առաջնորդին վերադարձը, դատապարտելոց ամբողջական ազատութիւնը, վարչական գործոց կարգադրութիւնը, դաստիարակութեան գործոյն տրուած զարկը, կառավարական յարաբերութեանց բարւոքումը, առաջնորդին եպիսկոպոսացումը, կուսակցական վէճերու դադարումը, և այլ այսպիսի արդիւնք Նախորդ Քաղաքական Ժողովոյ օրով տեղի ունեցան։ Թէպէտ և Երեսփոխանական ժողովը զլացաւ նմին շնորհակալութեան քուէն, սակայն Երեսփոխանաց մեծամասնութեան սիրտերն չզլացան։ Համարատուութիւն ներկայուած շնորհակալութիւն քուէարկելը ներքին կանոնադրութեան համաձայն չը լինելուն առարկութիւնը, զոր Երեսփոխանք ոմանք մէջ տեղ բերին և քալեցուցին, դժուարաւ կը ծածկէր ներքին դիտումը. սակայն եթէ յաջողակ առարկութիւնն իւր պաշտօնական յաղթանակը տարաւ, այլ արդարութիւնն ալ իւր անպաշտօն յայտարարութիւնն ունեցաւ։ Ուստի պարտք կը սեպենք Նախորդ Քաղաքական ժողովոյ անդամոց անունները յիշել ի գովեստ, որք են Յակոբ էֆ. Տիրացուեան՝ ատենապետ, Գրիգոր էֆ. Նաջարեան՝ փոխ-ատենապետ, Առաքել էֆ. Աւետիսեան՝ ատենադպիր, Յակոբ էֆ. Ուզունեան՝ փոխ-ատենադպիր, Գրիգոր էֆ. Սարաճեան, Յակոբ էֆ. Զիլինկիրեան և Աստուածատուր էֆ. Զիլինկիրեան։

Նոր Քաղ. ժողովը վեց ամիս է որ պաշտօնի անցած է. Եթէ ամեն բան բացայայտ և ամբողջ ըսել պարտք է, պէտք է ըսել թէ նա իւր մէջ կը պարունակէ Կարնոյ ազգային կարողութեան ծաղիկն։ Եօթն անդամներէն իւրաքանչիւրն ալ կերպով մը իրեն յատուկ առաջնութիւն մը ունի ազգին մէջ, և եօթն ալ հաւասարապէս ազգային և վարչական յարմարութեանց վկայութիւն ունին ժողովրդեան մէջ, այնպէս որ մի ճարպիկ լեզու Նախ Ա-[illegible] ժողով կանուանէր նորընտիր Քաղ. ժողովը։

Կարապետ էֆ. Պալլարեան, Ատենապետ, Կարնոյ գերդաստաններէն առաջինին գլուխն է։—Կարապետ էֆ. Տէր Ազարեան, Եւրոպական երկիրներու և լեզուներու ծանօթ և զարգացեալ վաճառականութեան լաւագոյն օրինակն է։—Թադէոս էֆ. Հանէսեան, Կարնոյ ամենէն ունեւոր և մեծատուն ահղամաւորն է։—Յարութիւն էֆ. Ղէնէվիզեան, ազգային վարչական գործոց հմտագոյն և երկարժամանակեայ աշխատաւոր և անխոնջ գործիչ է։—Յակոբ էֆ. Համամճեան, Ատենադպիր, Կոստանդնուպոլսեցի, միակ վկայեալ փաստաբան, օրինական հմտութեամբ և օրինաւոր գործունէութեամբ անձին առաջնական դիրքն ստեղծողն է։—Աւետիս էֆ. Վարդանեան, նախկին պարկեշտ վաճառականութեան և բարեպաշտ զգացմանց ընտիր օրինակներուն ընտրելագոյնն է։—Ագաճան էֆ. Երկանեան, տոկուն աշխատութեան և փութաջան ազգասիրութեան օգտակարներուն իրագործեալ ապացոյցն է։

Այդ համառօտ պատկերը կ՚արդարացնէ ստուգիւ այն մեծ ակնկալութիւնները զորս ժողովուրդն ունէր, և կ՚արդարացնէ նաև այն ջանքը զոր Գեր. Օրմանեան յայտնապէս կը գործածէր կազմեալ վարչութիւն մը իւր շուրջն ունենալու համար։ Բայց ահա վարչութեան շրջանին քառորդը լրացաւ, և մինչ ընդհանրապէս կ՚ըսուի թէ ջանից և արդեանց մեծագոյնը պաշտօնին առաջին կէսին մէջ կը ցուցուի, մեր վարչութեան կողմանէ դեռ գործ մը կ՚սպասէ ժողովուրդը և տակաւին կ՚սպասէ։ Ժողովները կը գումարուին, նիստեր կը լինին և ժողովականք ալ իրարու հետ յայտնի երկպառակութիւններ չեն ցուցներ, և չեմ գիտեր թէ ինչպէս պէտք է մեկնել անգործութեան առեղծուածը։ Կամ այն է որ ժողովի անուամբ պարզ բարեկամական ակումբներ տեղի կ՚ունենան, կամ այն է որ սնոտի խնդիրներ ժողովոյն գործունէութիւնը կ՚սպառեն։

Բայց չեմք ուզեր բոլորովին յուսահատիլ, զի եթէ շրջանէն քառորդ մը սպառեցաւ ի զուր, երեք քառորդք ևս կան տակաւին, և գուցէ նոր վարչութեան յղացած խորհուրդներուն ի լոյս ելնելուն պայմանաժամը սովորականէն երկար է։ Բայց եթէ այդպիսի կարող վարչութեան ժամանակը անցնի անպտուղ, և երկամեայ շրջանին լրանալուն Ազգն նոր ինչ և առաւել ինչ չունենայ քան զոր ունէր վարչութեան ի պաշտօն մտնելուն օրը, և եթէ, Աստուած չընէ, կարէին նուազ ինչ ունենայ քան զոր ունէր յիշեալ օրը, բաւական պիտի չսիրեմք խաբուած լինելնիս խոստովանել. այլ և պէտք է կանոն հաստատել ի զգուշութիւն ապագային թէ պէտք չէ այսուհետև բոլոր կարող անձերէ ժողովներ կազմել։ Արդէն ժողովրդական առածն՚ ալ կ՚ըսէ թէ երբ նաւին նաւավարներն շատ են, նաւին վերջը լաւ չէ։

Միւս կողմանէ վարչութեան առջև կարևոր խնդիրներ շատ կան, թաղական արկղ մնացեալ պարտուց վճարումը, եկեղեցւոյ ճաթած կամարներուն դարմանն ու նորոգութիւնը, Զայլարայի և Եմենքուրալի թաղերուն մէջ ազգային վարժարանի մը ընդարձակութիւնը կամ շինութիւնը, գիւղական վարժարանաց յառաջադիմութեան հսկողութիւնն ու նպաստը, վանօրէից մէջ հաստատուելիք ընծայարանի կարգադրութիւնը, յարակից վիճակաց վարչութեան ձևն և մանկացման օգնութիւնը, ազգային թաղական վարժարանաց աստիճան մը ևս բարձրացումը, որբոց, լքելոց և տնանկաց համար պատսպարութեան տեղւոյ մը բացումը, բոլոր վիճակին վանքերուն օգտակար ձևի մը վերածումը, և այլ շատ ևս պէտքեր։ Սակայն ասոնցմէ որն և ձեռք առնուի, առանց հանգանակութեան քսակին բերանը բանալու բան չլինիր, և մեր ժողովականք կ՚րգդան թէ տեղական գլուխը ոչ թէ պաշտօնի այլ և նիւթական կարողութեան և բարոյական ազդեցութեան տեսակէտով առաջին եօթն անուններն իրենց եօթն պաշտօնական անուններն պէտք է լինին։ Բաւ հայ թէ պաշտօնը ստանձնեցին, որ ուրիշ մը ի պաշտօնէ նոյն տեղական իրենց ներկայացնէ, կամ թէ իրենք գործոյն ուղած ձեռներնին տալու իրաւունք ունենան, սակայն այդ յանդուգն դատողութիւն մէ զոր ես չեմ համարձակիր արտասանել։

Այդ գրածներս պէտք է իմացուին այն աւետարանական օրէնքով, որ շատ ունեցողէն շատ պահանջելու իրաւունք կուտայ, թէ ոչ սովորական և մանր գործեր լաւ կ՚ընթանան, և երբ վարչութեան անդամք առանց երկրորդական կամ անձնական դիտմանց միայն ընդհանուր շահուն տեսակէտով խնդիր մը կը վարեն, գիտեն ու կրնան լաւ ու փոյթ լուծում տալ։

Այս վերջի օրերուն մէջ կուսակալութեան կրթական տեսուչը, Թաղական և Սանասարեան և Ազապալեան վարժարաններն երթալով, կրթական օրինաց 129 րդ յօդուածոյն գործադրութեան պատճառանքով այնպիսի ձևեր գործածեց և այնպիսի պահանջմունքներ ստեղծեց որ ոչ կը պատուէրէ և ոչ ալ Ազգային Սահմանադրութեան կը յարմարի։ Վարչութիւնն վեց աւուրց մէջ երեք անգամ ի նիստ գումարեցաւ, և ազգային կենսական շահերը լոկ իրեն ուշադրութեան առարկայ ընելով այնպիսի կլոր ճանպայ մը բռնեց, որ միջադէպը ծանր հետևանք մը չունեցաւ և ազգային իրաւունքն ալ թէ կուսակալութեան և թէ կրթական տեսչութեան կողմանէ յարգուեցաւ։

ՆԱՄԱԿ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԷ

ԹԱՒՐԻԶ, 10 փետրվարի. — Փետրվարի 1-ին պարսից կառավարութեան Թաւրիզի Սադրմիւլքի բանտից մեծ. պ. Ծատուր-խանի ձեռամբ, իւր տառապեալ մօր յանձնուեցաւ 4 ամսէ ի վեր բանտարկուած, Սալմաստի Հաւթվան գիւղի բնակիչ, երիտասարդ վաճառական Գէորգ Թովմասեանցի կիսակենդան դիակը, որին բանտի մէջ տրուած անպատմելի տանջանքները հաստատւում էին բոլոր մարմնի ջարդոտուածքն ու գլխի կոտրածը, որից հոսում էր անմեղ երիտասարդի արիւնը։ Արդարև մի անմոռանալի ազդեցութիւն թողեց բոլոր պարսկաստանցիներիս վերայ պարսից բանտը, որի մէջ սպանուած էր այդ դժբաղդ հայ վաճառականը մէկ ուրիշ հայի դաւաճանութեամբ։ Հանգուցեալի դիակին զարմանալով մտնում էին խուռն հասարակութիւնը, հիւպատոսարանների ծառայողներ, պարսիկ պաշտօնեաներ, Եւրոպացի վաճառականներ և հայազգի մեծ ամբոխ։ Հանգուցեալի դիակը քննելու համար հրաւիրուած Եւրոպացի երեք մասնաւոր բժիշկների գործ դրած բոլոր միջոցները զուր անցան, և Գ. Թ. հինգ ժամից յետոյ սարսափելի տանջանքների մէջ աւանդեց հոգին։ Նոյն օրը բժիշկներից տրուեց մանրամասն գրաւոր վկայականներ։ Կարծում ենք, որ պէտք է հետաքրքիր լինի այդ դէպքի մանրամասնութիւնը — զանազան կողմից, սա մի պատկեր է մեր կեանքից։

Արդէն գաղտնի չէ ոչ ոքից Տէր-Օհանեանների սնանկանալը մի քանի հարիւր հազարներով. յայտնի է նոյնպէս, որ Թովմասեանց եղբայրները մինչև վերջին օրերը, 25 տարի է, որ իրենց կոմիսիոներական յանձնարարութիւնով, միջին թուով տարեկան աւելի քան 1000 ր. կոմիսիոն էին վճարում Տէր-Օհանեաններին։ 1884 թուականի վերջերին, Տէր-Օհանեանները մի կեղծ հաշուեցուցակ կազմելով, առանց ապացուցութեան բողոքում են Սադրմիւլքին, պահանջելով Թովմասեանցներից ա. 500 թուման, և բ. 1750 թուման։ Բայց եղբ. Թովմասեանցները դրանց դէմ պահանջում էին ա. 1072 րուբլի և բ. 1510 թուման։ Ինչպէս տեսնում էք, երկու պահանջների էլ հաշիւը համարեա թէ միմեանց հաւասար են. իսկ աւելի բարդ պահանջ չկայ, բայց ինչպէս որ Պարսկաստանի մէջ ընդունուած օրէնք է սնանկացողին դառը իրաւցնելու, ուստի և հինց այս դէպքում այսպէս էլ եղաւ. Թովմասեանցներից երկու եղբայրներ 9 ամիս Սադրմիւլքի (պատեղի) բանտը մնալով, 650 թուման ծախք տուգանք և կաշառ տալուց յետոյ, ճարահատուած բանտի մէջ 400 և 1750 թումանների գրաւականով պարտագիր տալով, ազատուեցան բանտից։

Ա. Տէր-Օհաննեանը յիշեալ 400 թումանի պարտագրով, փոքր միջոցից ծախել է տալիս Թովմասեանցի երկու ապարանները, որոնք թէև արժէին 1100 թուման, բայց 400 թումանով է տալիս և իւր գումարն ստանում է։ Անցեալ օգոստոսին, Ա. Տէր-Օհաննեանը 1750 թումանի պարտագրով բողոքում է Սադրմիւլքին. վերջինս 13 ֆարաշներ ուղարկում է Սալմաստ. արհեստաւորու մարդիկ մտնելով Թովմասեանցների տունը, վերցնում են ամբողջ գերդաստանը տնից մերկ և տկլոր, տիրում են տանը, կահ կարասիքին և 86 խալվար ցորենին, թալանում և ծախում են, որ գրաւոր հաստատութիւնով արժէքը մինչև 4700 թումանից աւելի է. մինչև իսկ շինութեան աղիւսը և փայտը քանդելով և այրելով, ամայի են դարձնում։ Փախստական գերդաստանից 3 հոգի Ուրմիայի օսմանեան փոխ-հիւպատոսի տանում, պահում է իւր մօտ, իսկ մնացեալ երեխաները անյայտ են մինչև այսօր։ (Երեք եղբայրներ իրենց ընտանիքներով ապրում էին միասին, իսկ միւսները—առանձին)։ Եղբայրներից մինը Ա. հեռանում է հալածանքից Պետերբուրգ իւր գլուխը ազատելու, Գէորգը և իւր մայրը խոյս դիմում են Թաւրիզ խնդրելու կառավարութիւնից օգնութիւն։ Սադրմիւլքը նրանց գանգատը լսելուց յետոյ, Գէորգին բռնելով դնում է բանտը։ Մայրը սկզբում դիմելով Ատրպատականի առաջնորդ Սր. Մխիթարեանին՝ խնդրում է օգնութիւն, բայց յուսահատական պատասխան է ստանում։ Իսկ նրանից յետոյ գրաւոր խնդրով դիմում է Ամիր Նիզամին՝ Նորին Բարձրութիւն թագաժառանգին, որից գոհացուցիչ պատասխան ստանում է թէև, բայց օգնութիւն ոչ։ Այնուհետև դիմում է Թէհրան, Ջհանկիր-խանի միջոցով վէզիր Դիւալլիխառիջային, որ գծելով հրամայում է Թովմասեանցների այդ գործի մասին հետազօտները ձրիապէս ընդունել, մինչև որ խնդիրը պարզուի. իսկ խստաբար հրամայում է Սադրմիւլքին, որ յետ դարձնէ բոլոր առածները, թէ փող, թէ կարասիք և այլն. բայց հրամանը անգործադրելի է մնում։ Միւս կողմից Սադրմիւլք աւելի և աւելի սաստկացնում է Գէորգ Թովմասեանցի բանտի մէջ տանջանքները, և առնելով կաշառ-տուգանք 370 թուման, նրան պահում է մինչև փետրվարի մէկը և այնուհետև արդէն նրա կիսամեռ դիակը յանձնեցին մօրը, միևնոյն ժամանակ ձայն հանելով, որ Գէորգը թիրեաքով թունաւորել է ինքն իրեն։ Մենք այստեղ կարող էինք պատմել մանրամասնութիւններն էլ, որոնցից մարդի մազերը բիզ-բիզ են կանգնում... բայց շատ կ՚երկարէր մեր այս նամակը։

Այդ դէպքի խուլութիւնը հեռագրով հաղորդեցին Թէհրանի շատ պաշտօնեաներին և վէզիր Դիւալլիխառիջին, և նոյն իսկ Վեհ. Շահին։ Փետրվարի 9ին Թաւրիզ խուռն բազմութեամբ կատարեցին յուղարկաւորութեան հանդէսը, որ ուղղուած էր դէպի Սալմաստ։ Սալմաստ ազգականներից կային շատերը, որոնք Թաւրիզ և ճանապարհի վերայ Դգլլիապլի գիւղում, միտնում էին հանգիստ։ Երբ Հաֆտչի գիւղը հասան, որ 15 վերստ է Սալմաստից, արդէն նկատելի էր մեծ բազմութիւն, գլխաւորապէս Սալմաստի հասարակութիւնից, որոնք տանում էին հանգուցեալին իւր հայրենի Հաւթվան գիւղը. Նոյն իսկ բնիկ հաւթվանցիք հինգ հոգուց աւելի չէին, Սադրմիւլքի սարսափը պաշարել է նրանց։

Ատրպատականի մեր առաջնորդ Մխիթարեան սրբազանը լսելով շատ ցաւակցում է և խնդրում է պատրաստում պարսից կառավարութեան, բայց ինչպէս երևում է, սրբազանն այժմ տատանման մէջ է, գործը վերանորոգել թէ վերջացնել, վերջի կարծիքի կողմն են և ուրիշ պատուաւոր մարդիկ և աւելի յարմար են համարում ծածկել արիւնը քողի տակ։ Բայց կարծում ենք, որ արդարութիւնն ու իրաւունքը յաղթանակը կը տանէ, որովհետև հակառակ կարծիքին են շատ բարձրաստիճան մարդիկ կան։

Մինչ այժմ այդ դէպքի վերաբերեալ տուած խնդիրները մի առ մի յիշելը աւելորդ է. դրանց տրուած են Թաւրիզից Թէհրանի յետին ստորճանաւորներից մինչև մեծամեծ պաշտօնեաների և պարսից վէզիրներին, բոլորին էլ գրաւոր խնդրքով դիմած են. նոյն իսկ վեհ. Շահին բացի հեռագրերից, գրաւոր խնդիրքներ ուղարկուած են՝ մի մի խնդրագիր Թաւրիզից Իսկուհի Թովմասեանցից և Կարապետ Թովմասեանցից։ Սալմաստի հայ հասարակութիւնից, Ուրմիայի Բէնար՝ օսմանեան փոխ-հիւպատոսից Թիֆլիսից Թովմաս Թովմասեանցից, Ս. Պետերբուրգից՝ Աբգար Թովմասեանցից, սպասւում է և Պարիզի պարսից դեսպան Նազար աղայից, որ սպանուողի կինը իւր բոյրը լինելով, նոտարով յանձնարարուած խնամատար է։ Եօթն խնդրքով պարսից ողորմած Շահից խնդրում են, որ վճիռ կոյացնէ. ա. քննութեան ենթարկել Սադրմիւլքի բանտի մէջ առած երկու մուրհակների կեղծութիւնը. բ. անմեղի սպանման արիւնը, պարսից չափաթով, նոյնպէս արիւնով բաւականութիւն տալ Ս. Տէր Օհանեանցից*), գ. Սադրմիւլքից ստանալ 6320 թուման և յանձնել Թովմասեանց որբերին, որի մէջ է ծախուած մուլքը և թալանած ապրանքը։ Բոլորս էլ սպասում ենք պարսից վեհ. Շահի արդարադատ վճռին, որի վերաքննութիւնը դեռ սկսած չէ, բայց շուտով սպասւում է, և իւր ժամանակին կը յայտնենք պատուական լրագրիս։ Պէտք է սակայն նկատել, որ Տէր Օհանեանները սովոր են այսպիսի բաների. նրանց համար մի օտարոտի բան չէ տմարդի կերպով վարուիլը. Նրանց կոմիսիոներներից, գործակատարներից շատերը տուժեցին — ոմանք մահով և ոմանք աղքատութեամբ. մի քանիսի անունը յիշելը արժանի է, Թէհրանի մէջ Արիստակէս Յակոբեանցը. Արդարիլ, Անանիա Խաչիկեանցը, Հայրապետ և Գրիգոր Տէր-Օհանեանցները, Մարտոյ Յակոբ Խոջաուբրեանցը. Թիֆլիս՝ Ռափայէլ Գրիգորեանցը. դրանցից մի քանիսը մեռան, միւսները բանտի մէջ փտեցին, իսկ ազատ մնացողները մուրացկանութեամբ են ապրում, թէև մի քանի տասնեակ հազարների տէր էին և մի քանի տասնեակ տարի էլ գործ էին ունեցել նրանց հետ. Յոյս ունինք, որ Տէր-Օհանեանցների գործը գէթ այս անգամ երևան դուրս կուգայ։

ՆՈՐ-ԴԱՐ

---

*) Պարսից օրէնքով սպանուողի արիւնը կարելի է գնել երկու կերպ, կամ արիւնով, այսինքն արեան տեղ արիւն պիտի թափուի, և կամ փողով. վերջին դէպքում քրիստոնեայի արիւնը արժէ 90 րուբլի, իսկ պարսիկի արիւնը, նայելով նրա ծագման— մինչև 2000 թուման, այսինքն 6000 րուբլի։ Խմբ.

ՉՐՈՒՑԱՏՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՏ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

Ի պէտս վարժարանաց և ինքնիրեն ուսանողաց

Գործ ԷՄԻԼ ՕՏՏՈՅԻ

Մեծ. Եզնիկ էֆ. տէր Յովհաննէսեան, հմուտ հայ, գաղ. և գերմաներէն լեզուաց, ընտիր յաջող գտնելով այս դասագիրք, փոխեց զայն ի գերմաներէնէ ի հայ, նոյն դասագրքին կարևոր ըլլալուն մէկ ապացոյցն է, որ գերմանական լեզուին մէջ 58 րդ տպագրութեան հասած է։

Արդարև Էմիլ Օդդոյի այս քերականական և զրուցատրական մեթոտն է իւր տեսակին ընտիրներէն մին, չըսենք թէ գերազանց իսկ ըստ բազում մասանց։ Դասագիրքն յօրինուած է այնպէս, որ նախ դասերուն և հրահանգներուն զանազանութեամբ և նիւթոց պէսպիսութեամբ կըզբօսեցնէ ուսանողն, կը քաջալերէ զնա դիւրուսույց եղանակաւ, և կը կրթէ՝ գիտնական, պատմական և բանաստեղծական օրինակներով ընտիր մատենագիրներէ, և որ աւելին է՝ կուսուցանէ ի կարճ ժամանակի անսխալ հնչել, հասկնալ նաև գրել և խօսիլ իսկ Ֆրանսերէն։

Ամբողջ գործը կը բաղկանայ երկու ընթացքներէ և 66 դասերէ։

Իւրաքանչիւր դաս ունի իւր հրահանգներ, բառեր, և խօսելու կրթութիւններ, յաւանդման կանոնաց մասնաւոր փոյթ տարուած է հայ առոգանութեան պարզութեան և բնագրին հետ ճշգրտութեան, ուստի և վստահ է թէ յայժմ ևս մեծ նպաստ պիտի մատուցանէ գործն Հայ ուսանողաց, մանաւանդ նոցա որ յոյժ փափաք տածեն ուսուցման այս լեզուին։

Նախապէս գինը յոյժ չափաւոր ըրինք տպագրելով օրինակաց նուազութեան բաղդատմամբ, գրեթէ բուն իսկ մաժէն ելած գինը։

Ա. Ընթացքին համար 8 դրշ. Բ. ընթացքին 10. իսկ ի միասին կազմելոց գինն է 16 դրշ։

Կեդրոնատեղին է Յովսէփ Գավաֆեան գրատունը Զագմաճըլար թիւ 20, և կը ծախուին ամեն հայ գրավաճառաց քով։

Տէր և հրատարակիչ
ՅՈՎՍԷՓ ԳԱՎԱՖԵԱՆ
7—25

ԱԶԴ

Մեծ. Աբրահամ էֆէնտի Տէր Յակոբեան պիտի բանախօսէ ուրբաթ երեկոյ մարտ 27, ի ժամ 2 ըստ թրքաց, Հայ վարժարանի նախակրթարանին վրայի սրահը։

Նիւթն է ԱՐԵԳԱԿՆ

Բարեկամք յարգանօք կը հրաւիրուին յունկնդրութիւն սոյն բանախօսութեան։
2—2

Ով որ կ՚ուզէ ընտիր ճաշակաւ պատրաստել տալ ՇԱՊԻԿՆԵՐ և առանց վերաբերեալ ամեն տեսակ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐ, պէտք է դիմէ.

Բերա, Բէօյիւք-Բարմագ-Գափու փողոց,
Թիւ 18,
Պ. Հ. ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆ

ուր թէ՛ գնոց չափաւորութեան և թէ՛ ապրանաց ընտրութեան մասին կատարեալ գոհացում կը տրուի իրեն։
2—15

ՊՆԱԿ (ՏԱԽՏԱԿՔ)
ԻՐԵՐԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ
Բաժնուած 36 մեծ տախտակներու
ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼ ՅՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ

Ազգային մեծահամբաւ դասատու Սիմոն էֆ. Միքայէլեանէ յօրինեալ Թուաբանական տախտակներն որք 36 մասէ կը բաղկանան, դիւրամատչելի եղանակաւ կ՚ուսուցանեն նախապատրաստական դասուց մըլայոց գրաւոր և մտաւոր Թուաբանութիւնն ամենայստակ կերպով, սկսեալ թուումէ, չորս գործողութիւններն ամբողջ թուոց, հասարակ և տասնորդական կոտորակներ, խառն թիւ, կանոն միութեան, և այս պարզ և բաղադրեալ երից կանոններն, մինչ աչակերտաց աչաց առջևը դնելով կանոններն և լուծման օրինակն։

Յիշեալ գործն, իբրև յոյժ ընտիր և արդի վարժարանական ուղղութեանց ամենևին պատշաճ կը յանձնամարուի մեծայարգ ուսուցչաց ուշադրութեան։ Յոյժ դիւրամատչելի գնով կը գտնուի Զագմաճըլար փողոց թիւ 20 Յ. Գավաֆեան գրավաճառանոցն և այլ գրավաճառաց քով։

Գին 36 տախտակաց 5 դրուշ։
2—15

ՊԱՏՈՒԱՍՏ

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ԱԶԴ

ՏՈՔԹԷՕՐ ՀԻՒՆՔԵԱՐՊԷՅԵՆՏԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ հասարակութիւնը զերծ պահելու համար տարափոխիկ հիւանդութիւններէ որք երբեմն կը փոխանցուին՝ թեւէ թեւ պատուաստմամբ, ուղղակի յարաբերութեան մտած է Եւրոպայից կարևորագոյն հաստատութեանց միոյն հետ որ պատուաստ կը մշակէ և կանոնաւորապէս կ՚ստանայ ԿՈՎՈՒ ԹԱՐՄ ՊԱՏՈՒԱՍՏ։

Պատուաստը կը կատարուի

Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը (Պոլիս, կամուրջի գլուխ, թիւ 77) ամեն օր ժամ 7-8 ըստ թրքաց, ի բաց առեալ կիրակի օրերը, և ամեն կիրակի օր յիւր բնակարանն (Բերա, Սիլլօղլու փողոց թիւ 5), ժամ 7էն 8։

Անասնական պատուաստի կեդրոնատեղին է Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանն ի Պոլիս, և ի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 168։

ԺԱՆ ԲՍԱԼԴԻ.— ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, Նոր բացուած Բերայի Մեծ փողոցը, 127, և ի Գուլէ-Գափու, Կալաթայի աշտարակին դիմաց և Եալըզ փողոցին քով, թիւ 657.— ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, Նոյն փողոց թիւ 657, 659, 661, 663.— Ամեն տեսակ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ.— ՇՔԵՂԱԿԵՐՏ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ամեն ճոխութեամբ և կատարելութեամբ.— Ամեն տեսակ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ.— Սրահներու համար ամեն տեսակ օթոցներ, զամպարներ, թիկնաթոռներ, աթոռներ.— Ամեն տեսակ ՄԱՀՃԱԿԱՆՆԵՐ և հազար տեսակ ուրիշ կարասիներ.— ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ալ կ՚ընդունուին, կարճ պայմանաժամի համար.— ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ։
Նման Ջէփօթել ԲՍԱԼԴԻ ԵՂԲԱՐՑ վաճառատան հետ։

ՀԱՐԲՈՒԽԻ ԵՂԱՆԱԿ

Հարբուխը, եթէ լաւ չխնամուի, կրնայ յառաջ բերել կուրծքի ամեն տեսակ հիւանդութիւններ, որոց առաջքն առնուլ սակայն այնքան դիւրին է։ Արդարև, քսան տարուան փորձառութեամբ ապացուցուած է թէ Հէնրի Միւրի Բոգ դ'Էօգալիպ և Սիրօ դ'Էօգալիպ գործածելով, ամենէն յամառ հարբուխն ընդհուպ կ՚անհետանայ իւր առաջին դէշ հետևանքներով։

Այս պատրաստութիւնք կը գտնուին ամեն լաւ դեղարանաց մէջ, և մեծաքանակ վաճառմունք տեղի կ՚ունենան ի Դեղագործական Մթերանոցն, Կալաթայի Մեծ փողոց, 35։

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷ ՄԷԱՏԻՆ ԻՏԱՐԷՍԻ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷՍԻ

Տէօրթ պին ատէտ Թրապզօնին Իզմիտ սանճաղընա թապի Արսլանպէկ գարիյէսինտէ ձիվար Կելին-Ֆօնտը նամ մահալտէն գաթ իլէ վէ պէհէր մէթրօ միքեապի լիրաի Օսմանի 100 ղրշ. հիսապը իլէ 60 զուրուշա թալիպինէ վիրիլմէք իւզրէ պուլունտուղընտան, պուլունան զիյատէյէ թալիպ օլանլարըն թարիխի իլանտէն իթիպարէն 11 կիւն զարֆընտա Օրման վէ Մէատին Մուհասէպէյինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

25 մարտ 303

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 1,788,964

ՆՕՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

Պահանջել գործարանին Այս նշանը

Պահանջել գործարանին Այս նշանը

ԵԹԷ ԿԸ ՀԱԶԱՔ

ԱՌԷՔ ՄԻԱՅՆ

ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍՏԻՅԼՆԵՐՆ

ՆՈՐՎԵԿԻՈՅ ՄԱՔՈՒՐ ԽԷԺԻՂԱՆՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Որք շնչուելով եւ ուտուելով կը ներգործեն ընդդէմ Հարբուխի, Բրոնշիդի, Դումի, Շնչարգելութեան, Ձայնի կերկերման, Խուղակատապի եւլն։ Ամէն բժիշկք կը յանձնարարեն ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍՏԻՅԼՆԵՐՈՒ գործածութիւնն եւ կ'արգելուն գործածել խայծղմնի այլեւայլ շաքարահատներն եւ բաղադրութիւններն որք թէ՛ վտանգաւոր եւ թէ՛ անազդեցիկ են։

ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍՏԻՅԼՆԵՐԸ անմիջապէս կը ներգործեն եւ բժշկական ուրիշ պատրաստութեանց բուժել չկրցածն ապահովապէս կը բուժեն։

Ժէրօտէլի Բաստիյլներու ազդեցութիւնը ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ է ջղային հազերու մէջ.

ԱՒԵԼԻ ԱԺԱՆ ԵՒ ԱՒԵԼԻ ԱԶԴՈՒ ԲԱՆ ՈՒՐԻՇ Ո ԵՒ Է ԴԵՂ

Լաւագոյնս հասկնալու համար Ժէռոտէլի Բաստիյլներու գերազանցութիւնն, ուշի ուշով կարդացէք հետեւեալ բժշկական գիտողութիւնները.

ԱՆՊԱՏՇԱՃՈՒԹԻՒՆՔ

Խայծղմնի շաքարահատներու

1. ՄԱՐՍՈՂԱԿԱՆ ԽՈՂՈՎԱԿՆ, ուստից կ'իջնեն խայծղմնի կարծր և անլուծելի զանազան հատիկներն որք բերնին մէջ չլուծուելով կ'երթան ստամոքսը կ'իյնան, առանց դպչելու ինչ խայծղմն հաղորդելու շնչառական խողովակաց որոց սահմանեալ էին.

2. ԽՈՂՈՎԱԿԻՆ ԾԱՅՐԷՆ խայծղմնի հատիկները կը մտնեն ստամոքսի մէջ և զայն բեռնաւորելով շաքարով և ժելադինի նիւթերով, յառաջ կը բերեն ստամոքսի անհանգստութիւններ.

3. ԱՂԻՔՆԵՐՈՒՆ մէջ կը շարունակուին այս հատիկներուն պատճառած անհանգստութիւնք և յառաջ կը բերեն Բորբոքում, Վէրք, Խիթ եւն. իրենց պարունակած ափիոնի, մորֆինի եւայլն պատճառաւ.

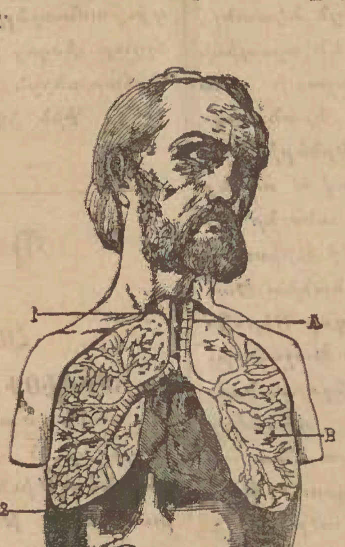

ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

Ժէրօտէլի Բաստիյլներու

Ա. ՇՆՉԱՓՈՂերուն մէջ Ժէրօտէլի բաստիյլներու գոլորշիները մեծապէս կը ներգործեն իրենց առողջարար և կազդուրիչ յատկութեամբ, քանի որ կը շնչուին ու կը ծծուին։

Բ. ԹՈՔԵՐՈՒՆ մէջ մէկ մի շնչառութեան կը հասնին Ժէրօտէլի բաստիյլներու գոլորշիներն և բնականապէս տարածուելով անմիջապէս ի գործ կը դնեն իրենց փրկարար ազդեցութիւնը.

Բարիզի բժշկական ամենէն կարեւոր թերթն, Կազէթ տէզ Օբիթօ, այսպէս կը խօսի բաստիլներուն վրայ. «Պ. Ժէրօտէլ պարզ միջոց մը գտած է խայծղմնը մտցնելու համար շնչափողերու ամենէն նուրբ թելերուն մէջ, առանց պարունակելու վնասակար նիւթեր. Այս պայմաններով, խայծղմնին ազդեցութիւնն այնքան արագ է որ քանի մը Բաստիյլներ կը բաւեն հազը դադրեցնելու։»

ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍՏԻՅԼՆԵՐԸ անհրաժեշտ են ամէն անոնց որք ձայներնին կը յոգնեցնեն, արձակ օդի մէջ կաշխատին կամ իրենց պարապմանց պատճառաւ ստիպուած են գրգռիչ գոլորշիներ կամ փոշիներ ռնել, ինչպէս Գործաւորք, Ջաղացպանք, Կառավարք, Երգիչք, Դերասանք, Ատենաբանք, Քարոզիչք, Փաստաբանք, Ուսուցիչք, Դաստիարակք, երկաթուղեաց Պաշտօնեայք եւն եւն։

Տարին 100,000 է աւելի մարդիկ կը բժշկուին այս Բաստիյլներով եւ Պ. Ժէրօտէլ 40,000 է աւելի շնորհակալեաց նամակ ունի.

Ժէրօտէլի Բաստիյլներն են խայծղմնի միակ բաստիլներն որք փորձառուած են Փարիզու 1878ի Տիեզերական արուեստահանդէսի կողմէ, նախարարական որոշմամբ և ըստ խորհրդոյ Առողջապահական խորհրդոյ՝ փորձերու ենթարկուած են, և Ռուսիոյ մէջ թոյլատրեալ են կայսերական կառավարութեան կողմէ, ըստ հաւանութեան բժշկական խորհրդոյ։

Իւրաքանչիւր տուփ կը պարունակէ 72 Բաստիյլ, Ընդեւ և Ծանօթութիւն գործածութեան եղանակին մասին. — Պահանջել գործարանի նշանը

Ա. ԺԷՐՕՏԷԼ, դեղագործ ի Սէն-Մէնէհուլ, (Ֆրանսա)

Կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղիքն են Քանզուք եղբարք, Ն. Թէոտորիտէս և Դեղագործական Միթերանոցն, 35, Մեծ փողոց Կալաթայի։

* * *

ՆՈՐՎԷԿԵԱՆ ԻՒՂ

ԿԱՄ ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃՇՄԱՐԻՏ ԻՒՂ ՇԻՇԵՐՈՒ ՄԷՋ

Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ

Այս ձկան իւղ քսան տարիէ հետէ կը յանձնարարուի մայրաքաղաքիս բժիշկներէն։ Այս առաջնակարգ պատրաստութիւն բազմաթիւ վկայագրեր ստացած է, իբր ամենէն ազդեցիկն այն ամեն հիւանդութեանց մէջ յորս մորիւ ձկան իւղ գործածել հարկ է։

Մորիւ ձկան իւղը մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը ծախուի շիշերով ի

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆՆ
Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ
244, Բերայի Մեծ փողոց, 244
Կալաթա-Սէրայի ոստիկանատան դիմաց

ՆԻՒՔՕՍԻՏ, ԴԵՂԹԱՓ ԸՆԴԴԷՄ ԾԽԱԽՈՏԻ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Քարանթինա փողոց, Թիւ 9

ԼԱԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Ծովային բեռնային և ցամաքային ապահովագրութեան
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, 2, Պոլիս

Ստորագրեալքս, Մ. ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ եւ ԸՆԿ., պատիւ ունին ծանուցանել վաճառականաց թէ Ընդհանուր Գործակատար անուանուած են Մանհայմի ՌԷ-ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՄԱՐԻԹԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ.

Compagnie de Ré-Assurances Maritimes de Mannheim

Այս ընկերութիւն, Պայմանագրութեամբ հաստատապէս կապուած լինելով ծովային ապահովագրութեանց ուրիշ ընկերութեան մը հետ, ունի ընկերային միացեալ դրամագլուխ մը Փր. 15,000,000

Դրամագլխոյ շրջաբերութեան հանուած 7,500,000
Պահեստի դրամագլուխ 775,000
Պահեստ ստանձնեալ վտանգներու և չվճարուած վնասուց համար 1,750,000

Ուրեմն, Մանհայմի Ռէասիւրանս Ընկերութիւնն ամեն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ շոգենաւ, առագաստանաւ, երկաթուղով եւ ներածեալ կամ արտածեալ ապրանաց ապահովագրութեան համար.

Ընկերութիւնը նաև մասնակից է «ԱՐԺԷՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ»

Union pour l'Assurance de Valeurs

և հինգ ընկերութեանց համերաշխութեան ներքեւ,

որք 30,500,000 Փրանքի

դրամագլուխ մ'ունին, յանձն կ'առնու ապահովագրել ամեն տեսակ արժէք, արժեթուղթ, կտրոն, պանքնոտ, գոհարեղէն եւն, որք կը ղրկուին թղթատարութեան և սուրհանդակաց միջոցաւ։

Այդ ընկերակցութիւնները կազմող ընկերութեանց անուանքն տպագրեալ են ապահովագրութեան մուրհակաց վրայ։

Կ. Պոլսոյ համար երաշխաւորեալ է Օսմ. կայսերական Պանքան։

Աւասիկ ընկերութեան ԴՐԱՄԱՏԵԱՐՑ անունները.

Բարիզ	Գոնդուառ տ'էսգոնդ տը Բարի
Լոնտոն	(Լընտըն էնտ Գաունթի Պէնքին և ընկ. (Հնդկաստանի, Աւստրալիոյ և Չինաստանի Պանքա (Աւստրալիական միացեալ Պանքա
Համպուրկ	Պերլինի գերմանական Պանքա
Ամսդէրտամ	Ամսդէրտամի Պանքա
Անվէրս	Անվէրսի վարկի Պանքա
Լիէժ	Ընդհանուր Պանքա Լիէժի
Պրուքսէլ	Ընդհանուր ընկերութիւն յօգուտ ազգային ճարտարութեան
Մանհայմ	Վարկի Հռենական Պանքա
Պերլին	Ս. Պլայխրէօտըր
Վիեննա	(Գրէտի Անշդալտ (Աւստրիական Պանքա Վիեննայի
Բեդերսպուրկ	Ժ. Է. Կինցպուրկ
Գոբէնհակ	Երկրագործական Պանքա Տանիմարքայի
Ճէնովա	Բոտ. Հոֆեր և ընկ.
Զմիւռնիա	Տը Գռամէր եղբարք
Պուքրէշ	Ռումանիոյ Պանքա
Աթէնք	Ճարտարարուեստից վարկի Պանքա Յունաստանի

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալութեան գրասենեակը։ Պայմաններն և գներն յոյժ շահաւէտ։

Գոմիսէր-էքսբէրտէր, Հ. Օպէռ, փորձագէտ Վէրիդաս ծովային գործոց գրասենեակին, Ծարըճըլը խան, 6, Կալաթա։

Ընդհանուր Գործակատարք
Մ. ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ Եւ ԸՆԿ.

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ

ԿԻՒԼՄԷԶ ԵՂԲԱՐՔ

Բերայի Մեծ-փողոց, 305
Գոնդաստիայի մօտ

ՔԱՂԱՔՆԵՐ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ՏԱՐԱԶՆԵՐ
ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐ

Ալպոմի համար տասներկու քարդ ևս տպագրող ամեն անձ ծրիապէս կ'ստանայ վեց մանրանկար սիրուն կենդանագրեր։

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ասոնք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվրբուլի և Արեւելից մէջ.

Անուանք	Թոնոս	Անուանք	Թոնոս
Ալճէրիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Ալզաթեան	2500	Ֆլավեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլորեան	3700
Աթէնեան	2500	Իտալեան	5500
Արաբեան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իսթրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լեսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկիւրեան	2500
Տալմաթեան	2000	Լիպեան	800
Տաւրոս	700	Օլիմբիա	700
Էճիբշըն	3700	Պերսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալենսեան	6800
Ֆլորենթեան	3700	Վիրճինեան	6800

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն
Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՕՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Քիւչիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա
Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

PARIS

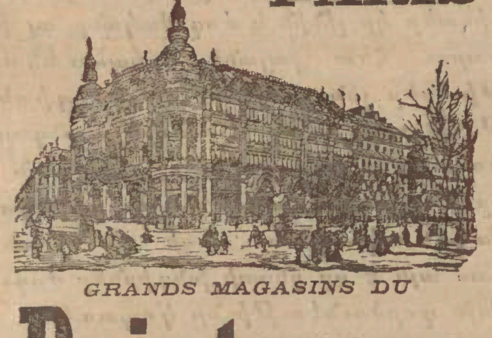

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Le **MAGNIFIQUE ALBUM ILLUSTRÉ** renfermant **587** gravures inédites de Robes, Confections, Articles pour toilettes de Dames et Enfants, Vêtements pour Hommes, etc., ainsi que la nomenclature de tous les tissus en Soieries, Lainages, Indiennes, Toiles etc. etc.,

Vient de Paraître.

Ce Catalogue, ainsi que les échantillons de tous les tissus sont envoyés *gratis et franco* sur demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie
à Paris.

Les expéditions pour l'Egypte, la Turquie d'Europe et d'Asie sont faites *franco de port* jusqu'à Marseille à partir de **25** fr.

A partir de **200** francs expédition franco de port jusqu'à destination, moyennant un tarif à forfait d'un tant pour 100, variant suivant l'importance de la commande et la destination, ou franco Marseille au choix de l'acheteur.

Tout colis postal contenant pour 50 francs de marchandises *payées d'avance*, est expédié entièrement franco de port jusqu'à la dernière station desservie par le service des colis postaux.

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

ԲՈՒՏԻՆԱ (Գորսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կալային. ամենազդու դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց։

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ.

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինարի, 2, Պուլօ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԴԱՌՍԱՎԻԱ եւ ԲԵՌԴԻՔԻԴԻ, Ասլան խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամեն տասն օրը անգամ մը կը բանին Լիվրբուլի և Միջերկրականի մէջ.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եօրքի, Պոսդոնի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամեն կողմերուն համար, նմանապէս Հավրի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսդրի, Պրատֆորտի եւ եւն համար։

Ուղեւորաց համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամեն շոգենաւու մէջ կայ կին ծառայ մը։ Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր են իրենց հաստատութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակալ՝ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ
Թիւ 1 Բիւյիւք Հալա-
փաշա խան Ղալաթ

511

ՊԱՊԱԵԱՆՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՅՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի մէջ
կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոս	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պլէք
Ալպանիա	2,500	Ռոպէրթս
Արմէնիա	2,500	Քրուքշէնքս
Լարդանիա	2,500	Ուիլեմս
Մաքէտոնիա	3,500	Մորզ
Բուռնեօ	2,800	Ֆօթըրկիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վճարաց կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներ և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲՕՐԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

515

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ
Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոս	Անուանք	Թոն.
Ալդանօ	2,000	Լէբանթօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարթէլլօ	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Քօլօրատօ	2,200	Նէրօ	2,000
Գրաւօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյլօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիքօ	2,500	Օթրանթօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օթթօ	2,000
Գատօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,300	Բառսէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիտօ	2,800
Էրասքօ	2,600	Ռիալթօ	4,400
Էրատօ	2,600	Ռինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Ռօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Ռօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Հիտալկօ	2,200	Սաքքօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտօ	2,200	Սօրէնտօ	4,300
Հանքօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հումպէր	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիւօ	2,300	Քանտօ	3,600
Քէլլօ	2,000	Նէտօ	1600
Քօքօ	2,200	Զէնօ	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	[illegible]

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւլէթ խան Ղալաթիա

514

ՍԻՆԿԵՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ փաշա, 90,—ի Կալաթա Կլավանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց

Ժ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԷՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։

Արտօնատէր Ս. ՑԱՄԱՑԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ Լրագրոյ

ԵՐԿԱՆԱՔԱՐ առաջին կարգի և զուտ պողպատէ, կրելով ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ նշանը։

ԿԱՇԻԷ ՓՈԿԵՐ ամեն մեծութեամբ, մեքենաներու համար։

ՈՒԷՏԻՆԻ իւղ մեքենայից համար։

ՄԱՀՃԱԿԱԼՔ երկաթէ և արոյրէ։

ՄԱՄՈՒԼՔ ընդօրինակութեան։

Զանազան տեսակ ԴԱՐԲՆԱԿԱԼ առարկայք։

Անգլիական ԹՈՆԱՔ տպագրատանց համար։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Վաճառական և ընդհանուր գործակալ
ՑԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ
Գէորգ պէյ խան, Նիւքոֆէ Գալըրըմ
Ղալաթիա, Կ. ՊՈԼԻՍ

Միակ կեդրոնատեղի
ՄԻԼՆԸՐԻ ԴՐԱՄԱՐԿՂԵՑ
Որոնք ճշմարտապէս կը դիմադրեն հրոյ և գողութեան

Գնողաց համոզման համար մեր վաճառատանց մէջ կը գտնուին վկայագրեր ահռելի մէջ եղած փորձերու ապացոյցներ։

ԲԼԱՔԷ ԱՐԾԱԹԵՂԷՆՔ

Անգլիոյ հռչակաւոր գործարանին
ՃՕՆ ՆՕՌԻՍ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԱՏԵԼԻՔ, ՄԿՐԱՏՔ ԵՒ ԶՄԵԼԻՔ
Նոյն վաճառատան

ԲՆԴՐՈՒԼԻ ԼԱՄԲԱՐՆԵՐ
Նոր կատարելագործութեամբք շինուած, երկու լոյսով

Վաճառատունս յանձնարարողներով կ'ընդունի ամեն տեսակ ապրանքներ ապսպրել։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1886, մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	2	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44				
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 44	7 12	7 45	8 9	8 40	9 10	9 44	10 20	10 48	11 22	11 50	1 30	2 1	2 54	3 41	4 9	4 42	5 11	5 39	5 55	6 37	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 24	6 3	7 22	7 55	8 18	8 49	9 19	9 53	10 29	10 57	11 31	11 59	1 39	2 10	3 3	3 50	4 18	4 51	5 20	5 48	6 4	6 46	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 28	6 57	7 26	...	...	8 53	9 23	...	10 33	11 1	11 35	12 3	1 43	2 14	3 7	3 54	4 22	4 55	5 24	5 52	...	6 50	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 34	7 3	7 32	...	...	8 59	9 29	...	10 39	11 7	11 41	12 9	1 49	2 20	3 13	4 ...	4 28	5 1	5 30	5 58	...	6 56	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 38	7 7	7 38	8 5	8 26	9 4	9 32	10 1	10 43	11 10	11 45	12 12	1 52	2 24	3 17	4 4	4 31	5 6	5 33	6 1	6 13	7 1	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 49	7 19	7 50	8 19	...	9 16	...	...	10 55	...	11 58	...	...	2 36	3 28	4 16	...	5 18	...	...	6 25	7 12	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 28	7 59	8 31	...	9 25	...	...	11 4	...	12 8	...	...	2 45	...	4 25	...	5 27	...	...	6 35	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	8 40	...	...	...	...	...	...	12 16	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 43	...	...	...	...	...
	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	1				
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 35	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 52	...	...	...	...	...	...	...	...	6 25	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	6 44	...	7 41	...	8 40	...	9 39	...	...	11 21	...	2 1	...	2 54	...	...	4 42	...	5 50	...	6 36	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 25	6 54	7 27	7 51	...	8 50	...	9 49	...	...	11 31	...	2 11	...	3 4	3 51	...	4 52	...	6 ...	...	6 49	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 38	7 6	7 39	8 3	8 34	9 4	9 38	10 1	10 14	11 16	11 44	1 24	2 23	2 48	3 16	4 3	4 36	5 5	5 38	6 12	6 31	7 3	...	...	...	...
Սամաթիա	6 42	7 10	7 43	8 7	8 38	9 8	9 42	...	10 18	11 20	11 48	1 28	2 27	2 52	3 20	4 7	4 40	5 9	...	6 16	6 35	...	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 48	7 16	7 49	8 13	8 44	9 14	9 48	...	10 24	11 26	11 54	1 34	2 33	2 58	3 26	4 13	4 46	5 15	...	6 22	6 41	...	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 52	7 20	7 53	8 17	8 48	9 18	9 52	10 10	10 28	11 30	11 58	1 38	2 37	3 2	3 39	4 17	4 50	5 19	5 47	6 26	6 45	7 12	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 ...	7 28	8 1	8 25	8 56	9 26	10 ...	10 18	10 36	11 38	12 6	1 46	2 45	3 10	3 38	4 25	4 58	5 27	5 55	6 34	6 53	7 20	...	...	...	...
	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։